

32012L0027

14.11.2012.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 315/1

DIREKTIVA 2012/27/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 25. listopada 2012.****o energetskej učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Unija je suočena s izazovima bez presedana proizišlima iz sve veće ovisnosti o uvozu energije i oskudnim izvorima energije te potrebom za ograničavanjem klimatskih promjena i prevladavanjem gospodarske krize. Energetska je učinkovitost vrijedno sredstvo za odgovaranje na navedene izazove. Njome se poboljšava sigurnost opskrbe Unije tako što se smanjuju potrošnja primarne energije

i uvoz energije. Ona na troškovno učinkovit način doprinosi smanjenju emisije stakleničkih plinova te time ublažavanju klimatskih promjena. Prelaskom na energetske učinkovitije gospodarstvo trebalo bi se također ubrzati širenje inovativnih tehnoloških rješenja i poboljšati konkurentnost industrije u Uniji te time potaknuti gospodarski rast i otvaranje visokokvalitetnih radnih mjesta u nekoliko područja povezanih s energetskej učinkovitošću.

- (2) U zaključcima Europskog vijeća od 8. i 9. ožujka 2007. istaknuta je potreba za povećanjem energetske učinkovitosti u Uniji radi ostvarivanja cilja uštede 20 % potrošnje primarne energije u Uniji do 2020. u usporedbi s projekcijama. U zaključcima Europskog vijeća od 4. veljače 2011. istaknuto je da se mora postići, kako je dogovoreno na zasjedanju Europskog vijeća u lipnju 2010., cilj povećanja energetske učinkovitosti za 20 % do 2020. koji se trenutačno ne ostvaruje prema planu. Projekcije izrađene 2007. pokazale su da će 2020. biti potrošeno 1 842 Mtoe primarne energije. Smanjenje od 20 % rezultira potrošnjom od 1 474 Mtoe 2020., odnosno smanjenjem od 368 Mtoe u usporedbi s projekcijama.

- (3) U zaključcima Europskog vijeća od 17. lipnja 2010. cilj povećanja energetske učinkovitosti potvrđen je kao jedan od krovnih ciljeva nove strategije Unije za radna mjesta i pametan, održiv i uključiv rast („Strategija Europa 2020.“). U okviru tog procesa i s ciljem provedbe navedenog cilja na nacionalnoj razini, države članice moraju u bliskom dijalogu s Komisijom odrediti nacionalne ciljeve te u svojim nacionalnim programima reformi navesti kako ih namjeravaju ostvariti.

- (4) U Komunikaciji Komisije od 10. studenoga 2010. o Energiji 2020. energetska je učinkovitost stavljena u središte energetske strategije Unije za 2020. i istaknuta je potreba za novom strategijom za energetskej učinkovitost kojom će se svim državama članicama omogućiti odvajanje uporabe energije od gospodarskog rasta.

⁽¹⁾ SL C 24, 28.1.2012., str. 134.

⁽²⁾ SL C 54, 23.2.2012., str. 49.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. rujna 2012. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 4. listopada 2012.

- (5) U svojoj rezoluciji od 15. prosinca 2010. o reviziji Akcijskog plana za energetska učinkovitost Europski je parlament pozvao Komisiju da u svoj revidirani Akcijski plan za energetska učinkovitost uključi mjere za zatvaranje razlike s ciljem ostvarivanja općeg cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije u 2020.
- (6) Jedna od inicijativa Strategije Europa 2020. je vodeća inicijativa za učinkovitu Europu u pogledu izvora koju je 26. siječnja 2011. usvojila Komisija. U njoj je energetska učinkovitost prepoznata kao glavni element u osiguravanju održivosti uporabe izvora energije.
- (7) U zaključcima Europskog vijeća od 4. veljače 2011. potvrđeno je da se cilj povećanja energetske učinkovitosti Unije ne ostvaruje prema planu i da je potrebno odlučno djelovanje kako bi se iskoristio značajan potencijal za veću uštedu energije u zgradama, prometu, proizvodima i procesima. U tim je zaključcima također predviđeno preispitivanje cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije do 2013. i, prema potrebi, razmatranje daljnjih mjera.
- (8) Dana 8. ožujka 2011. Komisija je donijela Komunikaciju o Planu za energetska učinkovitost 2011. U Komunikaciji je potvrđeno da Unija ne ostvaruje cilj povećanja energetske učinkovitosti prema planu. Cilj se ne ostvaruje usprkos napretku u nacionalnim politikama za energetska učinkovitost opisanim u prvim nacionalnim akcijskim planovima za energetska učinkovitost koje su dostavile države članice u okviru ispunjavanja zahtjeva iz Direktive 2006/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o energetska učinkovitosti u krajnjoj potrošnji i energetska uslugama⁽¹⁾. Početna analiza drugih akcijskih planova potvrđuje da Unija ne ostvaruje cilj prema planu. Kako bi se to riješilo, u Planu za energetska učinkovitost 2011. naveden je niz politika i mjera za povećanje energetske učinkovitosti kojima su obuhvaćeni cjelokupni energetska lanac, uključujući proizvodnju, prijenos i distribuciju energije, vodeća uloga javnog sektora u energetska učinkovitosti, zgrade i uređaji, industrija te potreba za osnaživanjem krajnjih kupaca za upravljanje vlastitom potrošnjom energije. Istodobno se u Bijeloj knjizi o prometu koja je usvojena 28. ožujka 2011. razmatrala energetska učinkovitost u prometnom sektoru. U Inicijativi 26. Bijele knjige posebno se zahtijevaju odgovarajuće norme za emisije CO₂ za vozila za sve vrste prometa koje su, prema potrebi, dopunjene zahtjevima u vezi s energetska učinkovitošću kako bi se obuhvatile sve vrste pogonskih sustava.
- (9) Dana 8. ožujka 2011. Komisija je također usvojila plan za prelazak na konkurentno niskougljično gospodarstvo u 2050. u kojem je iz ove perspektive prepoznata potreba za većom usredotočenošću na energetska učinkovitost.
- (10) U tom je smislu neophodno ažurirati pravni okvir Unije za energetska učinkovitost direktivom o ostvarivanju općeg cilja povećanja energetske učinkovitosti putem uštede potrošnje primarne energije Unije za 20 % do 2020. i dodatnih poboljšanja energetske učinkovitosti nakon 2020. U tu bi se svrhu ovom Direktivom trebao uspostaviti zajednički okvir za promicanje energetske učinkovitosti unutar Unije i trebale bi se utvrditi posebne mjere za provedbu nekih od prijedloga iz Plana za energetska učinkovitost 2011. i za ostvarivanje znatnih nerealiziranih potencijala za uštedu energije utvrđenih u njemu.
- (11) U Odluci br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ispunjavanja obveza Zajednice u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2020.⁽²⁾ od Komisije se zahtijeva da do 2012. ocijeni napredak Unije i njezinih država članica prema ostvarenju cilja smanjenja potrošnje energije za 20 % do 2020. u usporedbi s projekcijama i izvjesti o njemu. U njoj je također navedeno da, kako bi pomogla državama članicama u ispunjenju obveza Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, Komisija bi do 31. prosinca 2012. trebala predložiti pojačane ili nove mjere za ubrzavanje poboljšanja energetske učinkovitosti. Ova Direktiva predstavlja odgovor na taj zahtjev. Njome se također doprinosi ostvarivanju ciljeva navedenih u planu za prelazak na konkurentno niskougljično gospodarstvo u 2050., posebno putem smanjenja emisija stakleničkih plinova iz energetska sektora, i ostvarivanju proizvodnje električne energije bez emisija do 2050.
- (12) Kako bi se iskoristio cjelokupni postojeći potencijal za uštedu energije, uključujući uštede u opskrbi energijom i sektorima u krajnjoj potrošnji, potrebno je primijeniti integrirani pristup. Istodobno bi trebalo ojačati odredbe Direktive 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o promicanju kogeneracije na temelju potražnje korisne topline na unutarnjem tržištu energije⁽³⁾ i Direktive 2006/32/EZ.

⁽¹⁾ SL L 114, 27.4.2006., str. 64.

⁽²⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 136.

⁽³⁾ SL L 52, 21.2.2004., str. 50.

- (13) Cilj povećanja energetske učinkovitosti za 20 % bilo bi poželjno ostvariti kao rezultat kumulativne provedbe posebnih nacionalnih i europskih mjera za promicanje energetske učinkovitosti u različitim područjima. Od država članica trebalo bi zahtijevati da utvrde okvirne nacionalne ciljeve, sustave i programe za povećanje energetske učinkovitosti. Te bi ciljeve i pojedinačna nastojanja svake države članice trebala ocijeniti Komisija, zajedno s podacima o ostvarenom napretku, kako bi se procijenilo kolika je vjerojatnost ostvarivanja općeg cilja Unije i u kojoj su mjeri pojedinačna nastojanja dovoljna za ostvarivanje zajedničkog cilja. Stoga bi Komisija trebala pažljivo pratiti provedbu nacionalnih programa za energetske učinkovitost putem revidiranog zakonodavnog okvira i u sklopu procesa Europa 2020. Prilikom određivanja okvirnih nacionalnih ciljeva za povećanje energetske učinkovitosti, države članice trebale bi moći uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije kao što su preostali troškovno učinkovit potencijal za uštedu energije, promjene u uvozu i izvozu energije, razvoju svih izvora obnovljive energije, nuklearnu energiju, hvatanje i skladištenje ugljika i pravodobno djelovanje. Prilikom oblikovanja modela, Komisija bi se trebala pravodobno i transparentno savjetovati s državama članicama o pretpostavkama modela i preliminarnim rezultatima modela. Potrebna je poboljšana izrada modela učinka mjera za povećanje energetske učinkovitosti te raspoloživosti i učinkovitosti tehnologija.
- (14) U Direktivi 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora⁽¹⁾ navedeno je da se Cipar i Malta zbog svoje otočne i periferne prirode oslanjaju na zrakoplovstvo kao vrstu prijevoza, što je bitno za njihove državljanke i gospodarstvo. Zbog toga Cipar i Malta imaju nerazmjerno visoku bruto krajnju potrošnju energije u nacionalnom zračnom prijevozu, koja je više od tri puta veća od prosjeka Zajednice u 2005. i na njih stoga nerazmjerno utječu postojeća tehnološka i regulatorna ograničenja.
- (15) Ukupni opseg javne potrošnje iznosi 19 % bruto domaćeg proizvoda Unije. Iz tog je razloga javni sektor važan pokretač transformacije tržišta prema učinkovitijim proizvodima, zgradama i uslugama te promjena u ponašanju građana i poduzeća u vezi s potrošnjom energije. Nadalje, smanjenjem potrošnje energije putem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti mogu se osloboditi javna sredstva za druge namjene. Javna tijela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini trebala bi biti uzor po pitanju energetske učinkovitosti.
- (16) Imajući na umu da je u zaključcima Vijeća od 10. lipnja 2011. o Planu za energetske učinkovitost 2011. istaknuto da zgrade predstavljaju 40 % krajnje potrošnje energije Unije i da bi za iskorištavanje prilika za rast i zapošljavanje u obrtnom i građevinskom sektoru kao i u proizvodnji građevinskih proizvoda i profesionalnim djelatnostima, kao što su arhitektura, konzultantske usluge i inženjerstvo, države članice trebale uspostaviti dugoročnu strategiju nakon 2020. za poticanje ulaganja u obnovu stambenih i poslovnih zgrada s ciljem poboljšanja energetske svojstava fonda zgrada. Tom bi se strategijom trebalo riješiti pitanje troškovno učinkovitih velikih radova obnove koja vode preuređenju kojim se u usporedbi s razinama prije obnove za značajan postotak smanjuje isporučena energija i krajnja potrošnja energije zgrade, što dovodi do vrlo visokih energetske svojstava. Takvi bi se veliki radovi obnove mogli provoditi i u fazama.
- (17) Treba povećati stopu obnove zgrada jer postojeći fond nekretnina predstavlja pojedinačni sektor s najvećim potencijalom za uštedu energije. Osim toga, zgrade su od ključnog značenja za ostvarivanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji za 80-95 % do 2050. u usporedbi s 1990. Zgrade u vlasništvu javnih tijela čine znatan udio u fondu nekretnina i vrlo su vidljive u javnom životu. Stoga je prikladno odrediti godišnju stopu obnove zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti na državnom području države članice s ciljem nadogradnje njihovih energetske svojstava. Tom se stopom obnove ne bi smjele dovoditi u pitanje obveze u vezi sa zgradama približno nulte energije određene u Direktivi 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada⁽²⁾. Obveza obnove zgrada središnje vlasti iz ove Direktive dopunjuje tu direktivu na temelju koje države članice moraju osigurati da se u slučaju velikih radova obnove postojećih zgrada njihova energetska svojstva nadgrade tako da ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske svojstava. Države članice trebale bi imati mogućnost poduzeti alternativne troškovno učinkovite mjere za ostvarivanje jednakog poboljšanja energetske svojstava zgrada središnje vlasti. Obveza obnove površine poda zgrade središnje vlasti trebala bi se primjenjivati na administrativne odjele s nadležnošću na cijelom državnom području države članice. Ako u određenoj državi članici i za određeno područje nadležnosti ne postoji takav relevantni administrativni odjel koji je nadležan na cijelom državnom području, obveza bi se trebala primjenjivati na one administrativne odjele koji su zajedno nadležni na cijelom državnom području.

⁽¹⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 16.

⁽²⁾ SL L 153, 18.6.2010., str. 13.

(18) Izvjestan broj općina i drugih javnih tijela u državama članicama već je uveo integrirane pristupe u vezi s uštedom energije i opskrbom energijom, na primjer putem akcijskih planova za održivu energiju, kao što su akcijski planovi razvijeni u okviru inicijative Sporazum gradonačelnika, i integrirane gradske pristupe koji nadilaze pojedinačne zahvate na zgradama ili u vrstama prometa. Države članice trebale bi poticati općine i druga javna tijela na usvajanje integriranih i održivih planova za energetske učinkovitost s jasnim ciljevima, na uključivanje građana u njihov razvoj i provedbu i na odgovarajuće obavješćivanje građana o njihovom sadržaju i o napretku u ostvarivanju ciljeva. Takvim se planovima mogu ostvariti znatne uštede energije, posebno ako ih provode sustavi gospodarenja energijom koji predmetnim javnim tijelima omogućuju bolje upravljanje potrošnjom energije. Trebalo bi poticati razmjenu iskustava između gradova, naselja i drugih javnih tijela u vezi s inovativnijim iskustvima.

(19) Prilikom kupnje određenih proizvoda i usluga te kupnje i zakupa zgrada, središnja vlast koja sklapa ugovore o javnim radovima, nabavi robe ili uslugama trebala bi predvoditi svojim primjerom i donositi energetske učinkovite odluke o kupnji. To bi se trebalo odnositi na administrativne odjele s nadležnošću na cijelom državnom području države članice. Ako u određenom državi članici i za određeno područje nadležnosti ne postoji takav relevantni administrativni odjel koji je nadležan na cijelom državnom području, obveza bi se trebala primjenjivati na one administrativne odjele koji su zajedno nadležni na cijelom državnom području. Međutim, ovo ne bi trebalo utjecati na odredbe direktiva Unije o javnoj nabavi. U vezi s drugim proizvodima na koje se ne odnose zahtjevi iz ove Direktive u vezi s energetske učinkovitošću prilikom kupnje, države članice trebale bi poticati javna tijela da uzmu u obzir energetske učinkovitosti kupnje.

(20) Procjena mogućnosti uspostavljanja sustava „bijelih potvrda” na razini Unije pokazala je da bi u sadašnjoj situaciji takav sustav stvorio prekomjerne administrativne troškove i da postoji rizik da bi uštede energije bile koncentrirane u određenom broju država članica, odnosno da ne bi bile ostvarene u cijeloj Uniji. Cilj takvog sustava na razini Unije mogao bi se bolje ostvariti, barem u ovoj fazi, putem nacionalnih sustava obveze energetske učinkovitosti za komunalna energetska poduzeća ili drugih alternativnih mjera politike kojima se ostvaruju jednake uštede energije. Primjereno je da se za takve sustave razina ciljeva utvrdi u sklopu zajedničkog okvira na razini Unije i da se istodobno državama članicama osigura dostatna fleksibilnost kako bi se u potpunosti uzeli u obzir nacionalna organizacija sudionika na tržištu, specifični kontekst energetske sektora i navike krajnjih kupaca. Zajedničkim bi se okvirom komunalnim energetske poduzećima trebala dati mogućnost da energetske usluge ponude svim krajnjim kupcima, a ne samo onima kojima prodaju energiju. Time se povećava tržišno natjecanje na tržištu energije

jer komunalna energetska poduzeća mogu putem ponude dodatnih energetske usluga osigurati da se njihov proizvod razlikuje od drugih. Zajedničkim bi se okvirom državama članicama trebalo omogućiti da u svoje nacionalne sustave uključe zahtjeve u vezi s ostvarivanjem socijalnih ciljeva, posebno kako bi se ugroženim kupcima osigurao pristup pogodnostima veće energetske učinkovitosti. Države članice trebale bi na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija odrediti koji bi distributeri energije ili poduzeća za maloprodaju energije trebali imati obvezu ostvarivanja cilja uštede energije u krajnjoj potrošnji utvrđenoj u ovoj Direktivi.

Državama članica trebalo bi posebno omogućiti da ovu obvezu ne određuju malim distributerima energije, malim poduzećima za maloprodaju energije i malim energetske sektorima kako bi se izbjeglo nerazmjerno visoko administrativno opterećenje. U Komunikaciji Komisije od 25. lipnja 2008. navedena su načela koja bi trebala uzeti u obzir one države članice koje donesu odluku o suzdržavanju od primjene ove mogućnosti. Kao sredstvo za pružanje podrške nacionalnim inicijativama za povećanje energetske učinkovitosti, stranke koje su se obvezale u sklopu nacionalnih sustava obveze energetske učinkovitosti mogle bi ispuniti svoje obveze uplatom godišnjeg doprinosa u nacionalni fond za energetske učinkovitost u iznosu jednakom iznosu ulaganja koje se zahtijeva u sklopu sustava.

(21) S obzirom na glavni zahtjev za ponovno uspostavljanje održivosti javnih financija i za fiskalnu konsolidaciju, pri provedbi određenih mjera obuhvaćenih područjem primjene ove Direktive trebalo bi uzeti u obzir troškovnu učinkovitost provedbe mjera za povećanje energetske učinkovitosti na razini države članice na temelju odgovarajuće razine analize i ocjenjivanja.

(22) Zahtjev za ostvarivanje uštede u godišnjoj prodaji energije krajnjim kupcima u odnosu na ukupnu količinu prodane energije ne predstavlja gornju granicu za prodaju ili potrošnju energije. Države članice trebale bi imati mogućnost da za izračun prodaje energije krajnjim kupcima isključe cjelokupnu količinu ili dio količine prodane energije koja se upotrebljava u industrijskim djelatnostima navedenima u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijama jedinica stakleničkih plinova unutar Zajednice⁽¹⁾, budući da je prepoznato da određeni sektori ili podsektori u okviru navedenih djelatnosti mogu biti izloženi značajnom riziku od istjecanja ugljika. Primjereno je da su države članice upoznate s troškovima sustava kako bi mogle točno procijeniti troškove mjera.

⁽¹⁾ SL L 275, 25.10.2003., str. 32.

- (23) Ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz članka 7. i s ciljem ograničavanja administrativnog opterećenja, svaka država članica može objediniti sve pojedinačne mjere politike za provedbu članka 7. u sveobuhvatni nacionalni program za energetska učinkovitost.
- (24) Kako bi se iskoristili potencijali za uštedu energije u određenim tržišnim segmentima u kojima se energetska pregledi općenito ne nude na komercijalnoj osnovi (kao što su mala i srednja poduzeća (MSP-ovi)), države članice trebale bi razviti programe kojima se MSP-ovi potiču na podvrgavanje energetskim pregledima. Energetski pregledi trebali bi biti obvezni i redoviti za velika poduzeća jer ušteda energija može biti značajna. Prilikom energetskih pregleda trebalo bi uzeti u obzir relevantne europske ili međunarodne norme, kao što su EN ISO 50001 (sustavi gospodarenja energijom) ili EN 16247-1 (energetski pregledi) ili, kada uključuju energetski pregled, EN ISO 14000 (sustavi upravljanja okolišem) i tako osigurati njihovu usklađenost s odredbama Priloga VI. ovoj Direktivi jer takve odredbe ne prelaze okvire zahtjeva navedenih relevantnih normi. Trenutačno je u izradi posebna europska norma za energetska pregleda.
- (25) Ako energetska pregleda provode unutarnji stručnjaci, radi osiguravanja potrebne neovisnosti oni ne bi smjeli biti izravno uključeni u djelatnost koja je obuhvaćena pregledom.
- (26) Pri izradi mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, u obzir bi trebalo uzeti dobitke po učinku i uštede ostvarene širokom primjenom troškovno učinkovitih tehnoloških inovacija kao što su pametna brojila. Ako su postavljena pametna brojila, poduzeća ih ne bi smjela upotrijebiti za neopravdani naknadni obračun.
- (27) U vezi s električnom energijom i u skladu s Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije ⁽¹⁾, ako je uvođenje pametnih brojila ocijenjeno kao pozitivno, do 2020. najmanje 80 % potrošača trebalo bi biti opremljeno inteligentnim sustavima mjerenja. U vezi s plinom i u skladu s Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina ⁽²⁾, ako je uvođenje inteligentnih sustava mjerenja ocijenjeno kao pozitivno, države članice ili bilo koja nadležna tijela koja one imenuju trebali bi pripremiti vremenski raspored za primjenu inteligentnih sustava mjerenja.
- (28) Uporaba pojedinačnih brojila ili razdjelnika troškova grijanja za mjerenje individualne potrošnje grijanja u zgradama s više stanova s centraliziranim grijanjem ili zajedničkim centralnim grijanjem korisna je kada krajnji kupci mogu nadzirati svoju individualnu potrošnju. Stoga njihova uporaba ima smisla samo u zgradama u kojima su radijatori opremljeni termostatskim ventilima.
- (29) U nekim zgradama s više stanova koje se opskrbljuju centraliziranim grijanjem ili zajedničkim centralnim grijanjem uporaba preciznih pojedinačnih mjerila toplinske energije bila bi u tehničkom smislu složena i skupa jer topla voda koja se upotrebljava za grijanje ulazi u stanove i iz njih izlazi na nekoliko mjesta. Međutim, može se pretpostaviti da je pojedinačno mjerenje potrošnje topline u zgradama s više stanova tehnički moguće ako postavljanje pojedinačnih mjerila ne bi zahtijevalo promjenu postojećeg unutarnjeg cjevovoda za grijanje toplom vodom u zgradi. U takvim se zgradama mjerenje individualne potrošnje topline stoga može provoditi pomoću pojedinačnih razdjelnika troškova grijanja postavljenih na svakom radijatoru.
- (30) Direktivom 2006/32/EZ od država članica zahtijeva se da osiguraju da se krajnjim kupcima po konkurentnim cijenama ponude pojedinačna brojila koja točno odražavaju njihovu stvarnu potrošnju energije i pružaju informacije o stvarnom vremenu uporabe. U većini slučajeva ovaj zahtjev podliježe uvjetima tehničke izvedivosti, financijske opravdanosti i razmjernosti u odnosu na moguću uštedu energije. Međutim, kada se u novoj zgradi postavlja priključak ili je zgrada podvrgnuta velikoj obnovi, kako je navedeno u Direktivi 2010/31/EU, uvijek bi se trebala pribaviti takva pojedinačna brojila. Direktivom 2006/32/EZ također se zahtijeva dovoljno učestala provedba jasnog obračuna na temelju stvarne potrošnje kako bi se kupcima omogućila regulacija vlastite potrošnje energije.
- (31) Direktivama 2009/72/EZ i 2009/73/EZ od država članica zahtijeva se da osiguraju provedbu inteligentnih sustava mjerenja koji doprinose aktivnom sudjelovanju potrošača na tržištima opskrbe električnom energijom i plinom. U vezi s električnom energijom, ako se uvođenje pametnih brojila smatra troškovno učinkovitim, do 2020. najmanje 80 % potrošača mora biti opremljeno inteligentnim sustavima mjerenja. U vezi s prirodnim plinom rok nije određen, ali se mora pripremiti vremenski raspored. U tim je direktivama također navedeno da se krajnji kupci moraju ispravno i dovoljno učestalo obavješćivati o stvarnoj potrošnji električne energije/plina i troškovima kako bi mogli regulirati vlastitu potrošnju.

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 55.

⁽²⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 94.

- (32) Učinak odredaba o mjerenju i obračunu iz direktiva 2006/32/EZ, 2009/72/EZ i 2009/73/EZ o uštedi energije bio je ograničen. U mnogim dijelovima Unije te odredbe nisu dovele do pružanja ažuriranih informacija korisnicima o potrošnji energije ili obračuna na temelju stvarne potrošnje onoliko često koliko je, kako su studije pokazale, potrebno kako bi se korisnicima omogućilo reguliranje vlastite potrošnje energije. U sektorima grijanja prostorija i tople vode u zgradama s više stanova nedovoljna je jasnoća tih odredaba također dovela do brojnih pritužaba građana.
- (33) Kako bi se ojačalo osnaživanje krajnjih kupaca u vezi s pristupom informacijama o mjerenju i obračunu individualne potrošnje energije, vodeći pritom računa o prilikama povezanim s procesom provedbe inteligentnih sustava mjerenja i uvođenja pametnih brojlara u državama članicama, važno je pojasniti zahtjeve prava Unije u tom području. Time bi se trebalo doprinijeti smanjenju troškova provedbe inteligentnih sustava mjerenja opremljenih funkcijama za povećanje uštede energije i poduprijeti razvoj tržišta energetske usluga i upravljanje potražnjom. Provedbom inteligentnih sustava mjerenja omogućuje se redoviti obračun na temelju stvarne potrošnje. Međutim, postoji i potreba za pojašnjenjem zahtjeva za pristup informacijama te pravedan i točan obračun na temelju stvarne potrošnje u slučajevima u kojima pametna brojila neće biti dostupna do 2020., uključujući u vezi s mjerenjem i obračunom individualne potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u zgradama s više stanova koje se opskrbljuju putem sustava centraliziranog grijanja/hlađenja ili vlastitog zajedničkog sustava grijanja postavljenog u takvim zgradama.
- (34) Prilikom izrade mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti države članice trebale bi voditi računa o potrebi za osiguravanjem pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i dosljedne provedbe pravne stečevine u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.
- (35) Visokoučinkovita kogeneracija i centralizirano grijanje i hlađenje imaju znatan potencijal za uštedu primarne energije koji je u velikoj mjeri neiskorišten u Uniji. Države članice trebale bi provesti sveobuhvatnu procjenu potencijala za visokoučinkovitu kogeneraciju i centralizirano grijanje i hlađenje. Te bi se procjene na zahtjev Komisije trebale ažurirati kako bi se ulagateljima pružile informacije u vezi s nacionalnim razvojnim planovima i kako bi se doprinijelo stabilnom okruženju kojim se podupiru ulaganja. Nova postrojenja za proizvodnju električne energije i postojeća postrojenja koja su preuređena u značajnoj mjeri ili čija je dozvola ili licencija produljena trebala bi biti opremljena, pod uvjetom da je analiza troškova i koristi pozitivna, visokoučinkovitim kogeneracijskim jedinicama radi iskorištavanja otpadne topline nastale pri proizvodnji električne energije. Ta bi se otpadna toplina zatim mogla putem mreža za centralizirano grijanje prenijeti tamo gdje je potrebna. Događaji koji pokreću zahtjev za primjenu kriterija za odobrenje općenito će biti događaji koji također pokreću zahtjeve za dozvole na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama⁽¹⁾ i za odobrenje na temelju Direktive 2009/72/EZ.
- (36) Može biti primjereno smjestiti nuklearne elektrane ili postrojenja za proizvodnju električne energije u kojima je predviđena uporaba geološkog skladištenja dopuštena na temelju Direktive 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida⁽²⁾ na mjestima gdje iskorištavanje otpadne topline putem visokoučinkovite kogeneracije ili opskrbe mreže za centralizirano grijanje ili hlađenje nije troškovno učinkovito. Države članice stoga bi trebale imati mogućnost takva postrojenja izuzeti iz obveze provedbe analize troškova i koristi za postavljanje opreme kojom se omogućuje iskorištavanje otpadne topline putem visokoučinkovite kogeneracijske jedinice. Također bi trebala postojati mogućnost da se od obveze proizvodnje topline oslobode postrojenja za proizvodnju električne energije koja se upotrebljavaju kod vršnih opterećenja i postrojenja za proizvodnju rezervne električne energije za koja se planira da će u razdoblju od pet godina raditi manje od 1 500 radnih sati godišnje kao tekući prosjek.
- (37) Primjereno je da države članice potiču uvođenje mjera i postupaka za promicanje kogeneracijskih postrojenja s ukupnom nazivnom ulaznom toplinskom snagom manjom od 20 MW s ciljem poticanja distribuirane proizvodnje energije.
- (38) Visokoučinkovita kogeneracija trebala bi biti definirana na temelju ušteda energije ostvarenih kombiniranom proizvodnjom umjesto odvojenom proizvodnjom toplinske i električne energije. Definicije kogeneracije i visokoučinkovite kogeneracije koje se upotrebljavaju u zakonodavstvu Unije ne bi smjele dovoditi u pitanje uporabu drukčijih definicija u nacionalnim zakonodavstvima u druge svrhe od onih iz predmetnog zakonodavstva Unije. Kako bi se maksimizirale uštede energije i spriječilo propuštanje prilika za uštedu energije, najveću bi pažnju trebalo posvetiti radnim uvjetima kogeneracijskih jedinica.

⁽¹⁾ SL L 334, 17.12.2010., str. 17.

⁽²⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 114.

- (39) S ciljem povećanja transparentnosti kako bi se krajnjim kupcima omogućilo da izaberu između električne energije iz kogeneracije i električne energije proizvedene drugim tehnikama, podrijetlo visokoučinkovite kogeneracije trebalo bi zajamčiti na temelju usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti. Sustavi za jamstva o podrijetlu sami po sebi ne podrazumijevaju pravo na povlastice iz nacionalnih mehanizama potpore. Važno je da svi oblici električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije mogu biti obuhvaćeni jamstvima o podrijetlu. Jamstva o podrijetlu trebalo bi razlikovati od razmjenjivih potvrda.
- (40) Trebalo bi uzeti u obzir specifičnu strukturu sektora kogeneracije i sektora centraliziranog grijanja i hlađenja, koji obuhvaćaju brojne male i srednje proizvođače, posebno pri preispitivanju administrativnih postupaka za pribavljanje dozvole za izgradnju kogeneracijskog postrojenja ili povezanih mreža u skladu s načelom „prednost malima“.
- (41) Većina poduzeća u Uniji su MSP-ovi. Ona predstavljaju ogromni potencijal za uštedu energije u Uniji. Kako bi im pomogle pri donošenju mjera za povećanje energetske učinkovitosti, države članice trebale bi uspostaviti povoljan okvir za pružanje tehničke pomoći i ciljanih informacija MSP-ovima.
- (42) U Direktivi 2010/75/EU energetska je učinkovitost uključena među kriterije za određivanje najboljih raspoloživih tehnika koje bi trebale služiti kao referenca za utvrđivanje uvjeta iz dozvola za postrojenja obuhvaćena područjem primjene predmetne direktive, uključujući postrojenja za izgaranje s ukupnom nazivnom ulaznom toplinskom snagom od 50 MW ili više. Međutim, u toj je direktivi državama članicama dana mogućnost da ne odrede zahtjeve u vezi s energetsom učinkovitošću jedinica za izgaranje ili drugih jedinica koje ispuštaju ugljikov dioksid na lokaciji za djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ. Države članice mogle bi u izvješćivanje na temelju Direktive 2010/75/EU uključiti informacije o razinama energetske učinkovitosti.
- (43) Države članice trebale bi na temelju objektivnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija utvrditi pravila kojima se uređuje pokrivanje i podjela troškova priključaka na mrežu i jačanja mreže te za tehničke prilagodbe potrebne za integraciju novih proizvođača električne energije dobivene iz visokoučinkovite kogeneracije, uzimajući u obzir smjernice i kodekse razvijene u skladu s Uredbom (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije ⁽¹⁾ i Uredbom (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina ⁽²⁾. Proizvođačima električne energije dobivene iz visokoučinkovite kogeneracije trebalo bi omogućiti objavljivanje poziva za podnošenje ponuda za radove u vezi s priključivanjem na mrežu. Trebalo bi olakšati pristup mrežnom sustavu električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije, posebno za male i mikrokogeneracijske jedinice. U skladu s člankom 3. stavkom 2. Direktive 2009/72/EZ i člankom 3. stavkom 2. Direktive 2009/73/EZ, države članice mogu poduzećima koja posluju u sektorima električne energije i plina odrediti obveze pružanja javnih usluga, uključujući u vezi s energetsom učinkovitošću.
- (44) Odgovor na potražnju važan je instrument za poboljšanje energetske učinkovitosti jer se njime potrošačima ili trećim osobama koje su oni imenovali daje puno više mogućnosti za poduzimanje mjera u vezi s informacijama o potrošnji i obračunu te time osigurava mehanizam za smanjenje ili preusmjeravanje potrošnje, što za posljedicu ima uštede energije u krajnjoj potrošnji i, zahvaljujući optimalnijoj uporabi mreža i proizvodnih sredstava, u proizvodnji, prijenosu i distribuciji energije.
- (45) Odgovor na potražnju može se temeljiti na odgovorima krajnjih kupaca na cjenovne signale ili na automatizaciji zgrade. Trebalo bi poboljšati uvjete odgovora i pristup odgovoru na potražnju, uključujući za male krajnje potrošače. Države članice bi stoga trebale osigurati, uzimajući u obzir stalni razvoj pametnih mreža, da nacionalna regulatorna tijela za energetiku pomoću mrežnih tarifa i propisa mogu potaknuti poboljšanje energetske učinkovitosti i poduprijeti dinamično određivanje cijena za mjere odgovora na potražnju krajnjih kupaca. Trebalo bi osigurati integraciju tržišta i jednake prilike za ulazak na tržište za izvore na strani potražnje (opterećenje opskrbe i potrošača) i proizvodnju. Pored toga, države članice trebale bi osigurati da nacionalna regulatorna tijela za energetiku usvoje integrirani pristup koji uključuje potencijalne uštede u sektorima opskrbe energijom i krajnje potrošnje.
- (46) Dovoljan broj pouzdanih stručnjaka iz područja energetske učinkovitosti trebao bi biti na raspolaganju kako bi se osigurala učinkovita i pravodobna provedba ove Direktive, na primjer pri ispunjavanju zahtjeva u vezi s energetske pregledima i provedbi sustava obveze energetske učinkovitosti. Stoga bi države članice trebale uspostaviti certifikacijske sustave za pružatelje energetske usluga, energetske preglede i druge mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti.

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 15.

⁽²⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 36.

- (47) Neophodno je nastaviti razvijati tržište energetske usluga kako bi se osigurala potražnja za energijskim uslugama i opskrba energijskim uslugama. Tome može doprinijeti transparentnost, na primjer putem popisa pružatelja energetske usluga. Obrasci ugovora, razmjena najboljih praksi i smjernice, posebno za ugovore o energijskom učinku, mogu također doprinijeti poticanju potražnje. Kao i kod drugih oblika financijskih aranžmana s trećim osobama, u ugovoru o energijskom učinku korisnik energetske usluga izbjegava troškove ulaganja tako da ulaganje koje je u cijelosti ili djelomično provela treća osoba otplati dijelom financijske vrijednosti uštede energije.
- (48) Postoji potreba za prepoznavanjem i uklanjanjem regulatornih i neregulatornih prepreka primjeni ugovora o energijskom učinku i drugih financijskih aranžmana s trećim osobama za uštedu energije. Te prepreke uključuju računovodstvena pravila i prakse kojima se sprečava da se kapitalna ulaganja i godišnje financijske uštede proizišle iz mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti na odgovarajući način odražavaju u računovodstvenoj evidenciji za cjelokupni životni vijek ulaganja. Na nacionalnoj bi razini također trebalo ukloniti prepreke obnovi postojećeg fonda nekretnina koje su posljedica podjele poticaja između različitih zainteresiranih sudionika.
- (49) Države članice i regije trebalo bi poticati da u potpunosti iskoriste strukturne fondove i Kohezijski fond kako bi potaknule ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti. Ulaganjem u energijsku učinkovitost može se doprinijeti gospodarskom rastu, zapošljavanju, inovacijama i smanjenju energetskog siromaštva u kućanstvima, čime se ostvaruje pozitivan doprinos gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji. Područja koja bi se mogla financirati uključuju mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u javnim zgradama i stambenim jedinicama te osiguravanje novih vještina za poticanje zapošljavanja u sektoru energetske učinkovitosti.
- (50) S ciljem ostvarivanja ciljeva ove Direktive, države članice trebale bi poticati uporabu instrumenata financiranja. Takvi bi instrumenti financiranja mogli uključivati financijske doprinose i novčane kazne za neispunjavanje određenih odredaba ove Direktive, sredstva izdvojena za energijsku učinkovitost u skladu s člankom 10. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ, sredstva izdvojena za energijsku učinkovitost u višegodišnjem financijskom okviru, posebno u Kohezijskom fondu, strukturnim fondovima i fondovima za ruralni razvoj, te posebne europske financijske instrumente kao što je Europski fond za energijsku učinkovitost.
- (51) Instrumenti financiranja mogli bi se, prema potrebi, temeljiti na sredstvima izdvojenim za energijsku učinkovitost iz projektnih obveznica Unije, sredstvima izdvojenim za energijsku učinkovitost iz Europske investicijske banke i drugih europskih financijskih institucija, posebno Europske banke za obnovu i razvoj i Razvojne banke Vijeća Europe, sredstvima koja su financijskom polugom osigurala financijske institucije, nacionalnim sredstvima, uključujući putem stvaranja regulatornih i fiskalnih okvira za poticanje provedbe inicijativa i programa za povećanje energetske učinkovitosti, i prihoda od dodijeljenih godišnjih emisija u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ.
- (52) Instrumenti financiranja mogli bi posebno upotrebljavati navedene doprinose, sredstva i prihode za omogućavanje i poticanje privatnih kapitalnih ulaganja, oslanjajući se posebno na institucionalne ulagatelje i istodobno se za dodjelu sredstava koristeći kriterijima kojima se osigurava ostvarivanje okolišnih i socijalnih ciljeva, mogli bi upotrebljavati inovativne mehanizme financiranja (npr. kreditna jamstva za privatni kapital, kreditna jamstva za poticanje ugovora o energijskom učinku, bespovratna sredstva, subvencionirane kredite i posebne kreditne linije, sustave financiranja treće osobe) kojima se smanjuju rizici projekata za energijsku učinkovitost i omogućuju troškovno učinkovite radove obnove čak i među kućanstvima s niskim i srednjim prihodima te bi mogli biti povezani s programima ili agencijama koje će objedinjavati i ocjenjivati kakvoću projekata za uštedu energije, pružati tehničku pomoć, promicati tržište energetske usluga i doprinositi stvaranju potražnje za energijskim uslugama kod potrošača.
- (53) Instrumenti financiranja mogli bi također osigurati odgovarajuća sredstva za podupiranje programa osposobljavanja i certifikacije kojima se poboljšavaju i akreditiraju vještine za energijsku učinkovitost, mogli bi osigurati sredstva za istraživanje, demonstraciju i ubrzanje primjene tehnologija za proizvodnju energije na maloj i mikrorazini te optimizaciju priključivanja takvih generatora na mrežu, mogli bi biti povezani s programima mjera za promicanje energetske učinkovitosti u svim stambenim objektima radi sprečavanja energetskog siromaštva i poticanja najmodavaca koji iznajmljuju stambene objekte da svoje nekretnine učine energijski što učinkovitijima, mogli bi osigurati odgovarajuća sredstva za podupiranje socijalnog dijaloga i postavljanje standarda s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti i osiguravanja dobrih uvjeta rada te zdravlja i sigurnosti na radu.
- (54) Raspoloživi financijski instrumenti i inovativni mehanizmi financiranja Unije trebali bi se upotrebljavati za praktičnu primjenu cilja poboljšanja energetske svojstava zgrada javnih tijela. S tim u vezi, države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od dodijeljenih godišnjih emisija u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ za razvoj takvih mehanizama na dobrovoljnoj osnovi i uzimajući u obzir nacionalna proračunska pravila.

- (55) Pri provedbi cilja povećanja energetske učinkovitosti za 20 % Komisija će morati pratiti učinak novih mjera na Direktivu 2003/87/EZ o uspostavi sustava Unije za trgovanje emisijskim jedinicama kako bi se održali poticaji u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama kojima se nagrađuju ulaganja s niskim emisijama ugljika i pripremaju sektori iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama za inovacije potrebne u budućnosti. Komisija će morati pratiti učinak na one industrijske sektore koji su izloženi znatnom riziku od istjecanja ugljika kako je utvrđeno u Odluci Komisije 2010/2/EU od 24. prosinca 2009. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, popisa sektora i podsektora koji se smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika⁽¹⁾ kako bi se osiguralo da se ovom Direktivom promiče i ne sprečava razvoj tih sektora.
- (56) Direktivom 2006/32/EZ od država članica zahtijeva se da usvoje i nastoje ostvariti opći nacionalni okvirni cilj uštede energije za 9 % do 2016. koji se treba dosegnuti uspostavljanjem energetske usluga i drugih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti. U toj je direktivi navedeno da nakon drugog plana za energetske učinkovitost koji su usvojile države članice slijede, ako je primjereno i prema potrebi, prijedlozi Komisije za dodatne mjere, uključujući produljenje razdoblja primjene ciljeva. Ako je u izvješću zaključeno da nije postignut dovoljan napredak u ostvarivanju okvirnih nacionalnih ciljeva utvrđenih tom direktivom, ti se prijedlozi trebaju odnositi na razinu i prirodu ciljeva. U procjeni učinka priloženoj ovoj Direktivi utvrđeno je da države članice ostvaruju cilj od 9 % prema planu, što je bitno manje ambiciozno od naknadno usvojenog cilja uštede energije za 20 % do 2020., i stoga nema potrebe za rješavanjem pitanja u vezi s razinom ciljeva.
- (57) Program Inteligentna energija za Europu uspostavljen Odlukom br. 1639/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2006. o uspostavljanju Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (2007. – 2013.)⁽²⁾ ključan je za stvaranje povoljnog okruženja za pravilnu provedbu politika Unije o održivoj energiji uklanjanjem tržišnih prepreka, kao što su nedovoljna svijest i kapaciteti sudionika na tržištu i institucija, te nacionalnih tehničkih ili administrativnih prepreka pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta energije ili nerazvijenih tržišta rada radi suočavanja s izazovom niskougličnog gospodarstva. Mnoge od tih prepreka još su uvijek relevantne.
- (58) Kako bi se iskoristio značajan potencijal za uštedu energije koji imaju proizvodi povezani s energijom, trebalo bi ubrzati i proširiti provedbu Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda povezanih s energijom⁽³⁾ i Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označavanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu⁽⁴⁾. Prednost bi se trebala dati proizvodima s najvećim potencijalom za uštedu energije kako je utvrđeno u Radnom planu za ekološki dizajn i, prema potrebi, reviziji postojećih mjera.
- (59) Kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima države članice mogu odrediti zahtjeve energetske svojstava na temelju Direktive 2010/31/EU uz poštovanje Direktive 2009/125/EZ i njezinih provedbenih mjera, Direktivu 2009/125/EZ trebalo bi izmijeniti na odgovarajući način.
- (60) Budući da cilj ove Direktive, odnosno ostvarivanje cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije za 20 % do 2020. i otvaranje puta prema daljnjim poboljšanjima energetske učinkovitosti nakon 2020., ne mogu dostatno ostvariti države članice bez poduzimanja dodatnih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, nego se može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (61) Kako bi se omogućila prilagodba tehničkom napretku i promjenama u distribuciji izvora energije, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora u funkcioniranju Europske unije trebalo bi delegirati Komisiji u vezi s preispitivanjem usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti utvrđenih na temelju Direktive 2004/8/EZ i u vezi s vrijednostima, metodama izračunavanja, zadanim koeficijentom primarne energije i zahtjevima iz priloga ovoj Direktivi. Posebno je važno da Komisija obavi odgovarajuća savjetovanja tijekom pripremnog dijela posla, također i na stručnoj razini. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati istovremeni, pravodobni i odgovarajući prijenos relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.
- (62) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije⁽⁵⁾.

(1) SL L 1, 5.1.2010., str. 10.

(2) SL L 310, 9.11.2006., str. 15.

(3) SL L 285, 31.10.2009., str. 10.

(4) SL L 153, 18.6.2010., str. 1.

(5) SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

(63) Sve materijalne odredbe direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ trebalo bi staviti izvan snage osim članka 4. stavaka od 1. do 4. Direktive 2006/32/EZ i njezinih priloga I., III. i IV. Navedene potonje odredbe trebale bi se nastaviti primjenjivati do roka za ostvarivanje cilja od 9 %. Trebalo bi izbrisati članak 9. stavke 1. i 2. Direktive 2010/30/EU kojim je predviđena obveza da države članice nastoje nabavljati samo proizvode najvišeg razreda energetske učinkovitosti.

(64) Obveza prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebala bi se ograničiti na one odredbe koje predstavljaju značajnu promjenu u usporedbi s direktivama 2004/8/EZ i 2006/32/EZ. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz tih direktiva.

(65) Ovom se Direktivom ne bi smjele dovoditi u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za prijenos direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ u nacionalno pravo i njihovu primjenu.

(66) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije o dokumentima s obrazloženjem od 28. rujna 2011., države članice obvezale su se u opravdanim slučajevima obavijesti o mjerama za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo priložiti jedan ili više dokumenata kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U vezi s ovom Direktivom, zakonodavac smatra prenošenje takvih dokumenata opravdanim,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE, DEFINICIJE I CILJEVI POVEĆANJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Direktivom uspostavlja zajednički okvir mjera za poticanje energetske učinkovitosti u Uniji kako bi se osiguralo ostvarivanje krovnog cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije za 20 % do 2020. i otvorio put daljnjim poboljšanjima energetske učinkovitosti nakon te godine.

Njome se utvrđuju pravila čija je namjena otklanjanje prepreka na tržištu energije i prevladavanje neefikasnosti tržišta koje ograničavaju učinkovitost u opskrbi energijom i njezinoj uporabi i osigurava utvrđivanje okvirnih nacionalnih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti do 2020.

2. Zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi minimalni su zahtjevi i ne sprečavaju države članice da zadrže ili uvedu strože mjere.

Takve su mjere u skladu s pravom Unije. Ako su nacionalnim zakonodavstvom predviđene strože mjere, država članica obavješćuje Komisiju o tom zakonodavstvu.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „energija” znači svi oblici energenata, goriva, toplinske energije, obnovljive energije, električne energije ili bilo koji drugi oblik energije kako je definirano u članku 2. točki (d) Uredbe (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o energetske statistici ⁽¹⁾;
2. „potrošnja primarne energije” znači bruto kopnena potrošnja bez neenergetskog korištenja;
3. „krajnja potrošnja energije” znači cjelokupna energija kojom se opskrbljuju industrija, promet, kućanstva, usluge i poljoprivreda. Isključena je isporuka sektoru za pretvorbu energije i samoj energetske industriji;
4. „energetska učinkovitost” znači omjer između ostvarenog učinka, usluge, robe ili energije i utroška energije;
5. „ušteta energije” znači količina uštede energije utvrđena mjerenjem i/ili procjenjivanjem potrošnje prije i nakon provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, uz osiguravanje normalizacije vanjskih uvjeta koji utječu na potrošnju energije;
6. „poboljšanje energetske učinkovitosti” znači povećanje energetske učinkovitosti kao rezultat promjena u tehnologiji, ponašanju i/ili gospodarstvu;
7. „energetska usluga” znači fizička korist, prednost ili dobro dobiveno iz kombinacije energije s energetske učinkovitom tehnologijom ili djelovanjem, koje može uključivati rad, održavanje i kontrolu potrebne za pružanje usluge, koja se pruža na temelju ugovora i za koju je dokazano da u uobičajenim okolnostima dovodi do poboljšanja energetske učinkovitosti koja se može provjeriti ili izmjeriti ili procijeniti ili do ušteda primarne energije;
8. „javna tijela” znači „javni naručitelji” kako je definirano u Direktivi 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama ⁽²⁾;
9. „središnja vlast” znači svi administrativni odjeli s nadležnošću na cijelom državnom području države članice;

⁽¹⁾ SL L 304, 14.11.2008., str. 1.

⁽²⁾ SL L 134, 30.4.2004., str. 114.

10. „ukupna korisna površina poda” znači površina poda zgrade ili dijela zgrade u kojoj se koristi energija radi postizanja određenih unutarnjih klimatskih uvjeta;
11. „sustav gospodarenja energijom” znači skup međusobno povezanih i djelujućih elemenata plana u kojem su određeni cilj povećanja energetske učinkovitosti i strategija za njegovo ostvarivanje;
12. „europska norma” znači norma koju je donio Europski odbor za normizaciju, Europski odbor za elektrotehničku normizaciju ili Europski institut za telekomunikacijske norme te koja je stavljena na raspolaganje za javnu uporabu;
13. „međunarodna norma” znači norma koju je donijela Međunarodna organizacija za normizaciju te koja je stavljena na raspolaganje javnosti;
14. „stranka obveznica” znači distributer energije ili poduzeće za maloprodaju energije za koje je obvezujući nacionalni sustav obveze energetske učinkovitosti iz članka 7.;
15. „ovlaštena stranka” znači pravni subjekt na koji je vlada ili drugo javno tijelo prenijelo ovlasti za razvoj financijskog plana, njegovo upravljanje ili rad u ime vlade ili drugog javnog tijela;
16. „stranka sudionica” znači poduzeće ili javno tijelo koje se obvezalo ostvariti određene ciljeve na temelju dobrovoljnog sporazuma ili je obuhvaćeno instrumentom nacionalne regulatorne politike;
17. „provedbeno tijelo javne vlasti” znači tijelo na koje se primjenjuje javno pravo i koje je odgovorno za provedbu ili praćenje oporezivanja u području energetike ili emisija ugljika, financijskih planova i instrumenata, fiskalnih poticaja, standarda i normi, sustava označavanja energetske učinkovitosti, osposobljavanja ili obrazovanja;
18. „mjera politike” znači regulatorni, financijski, fiskalni ili dobrovoljni instrument ili instrument za pružanje informacija koji je formalno uspostavljen i provodi se u državi članici s ciljem stvaranja okvira potpore, zahtjeva ili poticaja kojima se osigurava da sudionici na tržištu pružaju i kupuju energetske usluge i poduzimaju druge mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti;
19. „pojedinačna mjera” znači mjera koja dovodi do poboljšanja energetske učinkovitosti koje se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti i koja se poduzima kao posljedica mjere politike;
20. „distributer energije” znači fizička ili pravna osoba, uključujući operatora distribucijskog sustava, odgovorna za prijenos ili transport energije s ciljem njezine isporuke krajnjim kupcima ili do distribucijskih stanica koje prodaju energiju krajnjim kupcima;
21. „operator distribucijskog sustava” znači „operator distribucijskog sustava” kako je definiran u Direktivi 2009/72/EZ odnosno Direktivi 2009/73/EZ;
22. „poduzeće za maloprodaju energije” znači fizička ili pravna osoba koja prodaje energiju krajnjim kupcima;
23. „krajnji kupac” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za vlastitu krajnju potrošnju;
24. „pružatelj energetske usluge” znači fizička ili pravna osoba koja isporučuje energetske usluge ili druge usluge za poboljšanje energetske učinkovitosti u objektima ili prostorijama krajnjeg kupca;
25. „energetski pregled” znači sustavni postupak stjecanja odgovarajućeg znanja o postojećem profilu potrošnje energije zgrade ili skupine zgrada, industrijskog ili komercijalnog procesa ili postrojenja ili privatne ili javne usluge, utvrđivanja i kvantificiranja troškovno učinkovitih mogućnosti ušteda energije te izvješćivanja o rezultatima;
26. „mala i srednja poduzeća” ili „MSP-ovi” znači poduzeća kako je definirano u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća⁽¹⁾; kategorija mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća sastoji se od poduzeća koja zapošljavaju manje od 250 osoba te čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna EUR ili čija godišnja bilanca stanja ne prelazi 43 milijuna EUR;
27. „ugovor o energetskom učinku” znači ugovorni sporazum između korisnika i pružatelja mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, koji se provjerava i prati tijekom čitavog trajanja ugovora, pri čemu su ulaganja (radovi, opskrba ili usluge) u tu mjeru plaćena s obzirom na ugovorom dogovorenu razinu poboljšanja energetske učinkovitosti ili drugi dogovoreni kriterij energetskog učinka, kao što je financijska ušteda;
28. „pametni sustav mjerenja” ili „inteligentni sustav mjerenja” znači elektronički sustav koji može mjeriti potrošnju energije pružajući više informacija od konvencionalnog brojila te prenositi i primati podatke koristeći se nekim oblikom elektroničke komunikacije;
29. „operator prijenosnog sustava” znači „operator prijenosnog sustava” kako je definiran u Direktivi 2009/72/EZ odnosno „operator transportnog sustava” kako je definiran u Direktivi 2009/73/EZ;
30. „kogeneracija” znači istodobna proizvodnja toplinske i električne ili mehaničke energije u istom postupku;
31. „ekonomski opravdana potražnja” znači potražnja koja ne prelazi potrebe za toplinom ili hlađenjem, a koja bi se inače u tržišnim uvjetima mogla zadovoljiti postupcima proizvodnje energije različitim od kogeneracije;

(¹) SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

32. „korisna toplina” znači toplinska energija proizvedena u postupku kogeneracije radi zadovoljavanja ekonomski opravdane potražnje za grijanjem ili hlađenjem;
33. „električna energija iz kogeneracije” znači električna energija proizvedena u postupku povezanom s proizvodnjom korisne topline i obračunana u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu I.;
34. „visokoučinkovita kogeneracija” znači kogeneracija koja udovoljava kriterijima utvrđenim u Prilogu II.;
35. „cjelokupna učinkovitost” znači godišnji iznos proizvodnje električne i mehaničke energije i proizvodnje korisne topline podijeljen s gorivom utrošenim za toplinsku energiju proizvedenu u postupku kogeneracije i bruto proizvodnju električne i mehaničke energije;
36. „omjer električne i toplinske energije” znači omjer između električne energije iz kogeneracije i korisne topline u isključivo kogeneracijskom pogonu, uz korištenje radnih podataka određene jedinice;
37. „kogeneracijska jedinica” znači jedinica koja može raditi u kogeneracijskom pogonu;
38. „mala kogeneracijska jedinica” znači kogeneracijska jedinica instaliranog kapaciteta manjeg od 1 MWe;
39. „mikrokogeneracijska jedinica” znači kogeneracijska jedinica najvećeg kapaciteta manjeg od 50 kW_e;
40. „stupanj izgrađenosti” znači omjer između površine poda zgrade i površine zemljišta na određenom području;
41. „učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje” znači sustav centraliziranog grijanja ili hlađenja koji upotrebljava najmanje 50 % obnovljive energije, 50 % otpadne topline, 75 % topline dobivene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i topline;
42. „učinkovito grijanje i hlađenje” znači sustav grijanja i hlađenja koji, u odnosu na ishodišni scenarij koji odražava uobičajenu situaciju, mjerljivo smanjuje utrošak primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava na troškovno učinkovit način, u skladu s procjenom iz analize troškova i koristi iz ove Direktive i uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju;
43. „učinkovito individualno grijanje i hlađenje” znači sustav opskrbe za individualno grijanje i hlađenje koji u odnosu na učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje mjerljivo smanjuje utrošak obnovljive primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava ili zahtijeva jednaki utrošak obnovljive primarne energije, ali uz niže troškove, uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju;
44. „preuređenje u značajnoj mjeri” znači preuređenje čiji troškovi prelaze 50 % troškova ulaganja za novu usporedivu jedinicu;
45. „agregator” znači pružatelj usluga potražnje koji kombinira više kratkotrajnih opterećenja potrošača za prodaju ili dražbu na organiziranim tržištima energije.

Članak 3.

Ciljevi povećanja energetske učinkovitosti

1. Svaka država članica određuje okvirni nacionalni cilj povećanja energetske učinkovitosti na temelju potrošnje primarne energije ili krajnje potrošnje energije, uštede primarne ili krajnje energije ili energetskog intenziteta. Države članice obavješćuju Komisiju o navedenim ciljevima u skladu s člankom 24. stavkom 1. i Prilogom XIV. dijelom 1. Pritom navedene ciljeve također iskazuju kao apsolutnu razinu potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2020. i objašnjavaju kako i na temelju kojih podataka su izračunale tu razinu.

Pri određivanju navedenih ciljeva države članice uzimaju u obzir:

- (a) da potrošnja energije u Uniji 2020. ne smije biti veća od 1 474 Mtoe primarne energije, odnosno 1 078 Mtoe krajnje energije;
- (b) mjere predviđene ovom Direktivom;
- (c) mjere usvojene s ciljem ostvarivanja nacionalnih ciljeva uštede energije donesenih u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2006/32/EZ; i
- (d) druge mjere za poticanje energetske učinkovitosti u državama članicama i na razini Unije.

Pri određivanju navedenih ciljeva države članice mogu također uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije kao što su: (a) preostali troškovno učinkovit potencijal za uštedu energije;

- (b) razvoj i predviđanja u vezi s BDP-om;
- (c) promjene u izvozu i uvozu energije;
- (d) razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearne energije te hvatanja i skladištenja ugljika; i
- (e) pravodobno djelovanje.

2. Komisija do 30. lipnja 2014. procjenjuje ostvareni napredak i vjerojatnost da će Unija ostvariti potrošnju energije od najviše 1 474 Mtoe primarne energije i/ili najviše 1 078 Mtoe krajnje energije u 2020.

3. Pri provedbi preispitivanja iz stavka 2. Komisija:

- (a) zbraja nacionalne okvirne ciljeve povećanja energetske učinkovitosti koje su dostavile države članice;
- (b) procjenjuje može li se zbroj tih ciljeva smatrati pouzdanim pokazateljem ostvaruje li se cilj na razini cijele Unije prema planu, uzimajući u obzir ocjenu prvog godišnjeg izvješća u skladu s člankom 24. stavkom 1. i ocjenu nacionalnih akcijskih planova za energetska učinkovitost u skladu s člankom 24. stavkom 2.;
- (c) uzima u obzir dopunsku analizu proizišlu iz:
  - i. procjene napretka u potrošnji energije te u potrošnji energije u odnosu na gospodarsku aktivnost na razini Unije, uključujući napredak u učinkovitosti opskrbe energijom u državama članicama koje svoje nacionalne okvirne ciljeve temelje na krajnjoj potrošnji energije ili uštedi krajnje energije, uključujući napredak zbog usklađivanja navedenih država članica s poglavljem III. ove Direktive;
  - ii. rezultata oblikovanja modela u odnosu na buduća kretanja u potrošnji energije na razini Unije;
- (d) uspoređuje rezultate iz točaka od (a) do (c) s količinom potrošene energije potrebne kako u 2020. potrošnja energije ne bi prelazila 1 474 Mtoe primarne energije i/ili 1 078 Mtoe krajnje energije.

POGLAVLJE II.

UČINKOVITOST U UPORABI ENERGIJE

Članak 4.

Obnova zgrada

Države članice uspostavljaju dugoročnu strategiju za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda stambenih i poslovnih zgrada, javnih i privatnih. Ta strategija obuhvaća:

- (a) pregled nacionalnog fonda nekretnina, prema potrebi na temelju statističkog uzorkovanja;
- (b) utvrđivanje troškovno učinkovitog pristupa obnovama ovisno o vrsti zgrade i klimatskoj zoni;
- (c) politike i mjere za poticanje troškovno učinkovitih velikih radova obnove zgrada, uključujući postupne velike radove obnove;
- (d) dalekovidnu perspektivu za usmjeravanje odluka pojedinaca, građevinske industrije i financijskih institucija o ulaganjima;
- (e) procjenu očekivane uštede energije i širih koristi koja se temelji na dokazima.

Prva verzija strategije objavljuje se do 30. travnja 2014. i nakon toga ažurira svake tri godine te dostavlja Komisiji u sklopu nacionalnih akcijskih planova za energetska učinkovitost.

Članak 5.

Zgrade javnih tijela kao uzor

1. Ne dovodeći u pitanje članak 7. Direktive 2010/31/EU, svaka država članica osigurava da se od 1. siječnja 2014. 3 % ukupne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti obnovi svake godine kako bi se ispunili barem minimalni zahtjevi energetska svojstava koje je odredila primjenom članka 4. Direktive 2010/31/EU.

Stopa od 3 % izračunava se na temelju ukupne površine poda zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti dotične države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m² i koje 1. siječnja svake godine ne ispunjavaju nacionalne minimalne zahtjeve energetska svojstava određene primjenom članka 4. Direktive 2010/31/EU. Prag se od 9. srpnja 2015. smanjuje na 250 m².

Ako država članica zahtijeva da se obveza obnove 3 % ukupne površine poda svake godine proširi na površinu poda u vlasništvu i uporabi administrativnih odjela ispod razine središnje vlasti, stopa od 3 % izračunava se na temelju ukupne površine poda zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti i navedenih administrativnih odjela dotične države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m², odnosno od 9. srpnja 2015. veća od 250 m² i koje 1. siječnja svake godine ne ispunjavaju nacionalne minimalne zahtjeve energetska svojstava određene primjenom članka 4. Direktive 2010/31/EU.

Pri provedbi mjera za opsežnu obnovu zgrada središnje vlasti u skladu s prvim podstavkom, države se članice mogu odlučiti razmatrati zgradu u cjelini, uključujući njezinu ovojnicu, opremu, poslovanje i održavanje.

Države članice zahtijevaju da se zgradama središnje vlasti s najnižim energetske svojstvima da prednost pri provedbi mjera povećanja energetske učinkovitosti ako je to troškovno učinkovito i tehnički izvedivo.

2. Države članice mogu odlučiti da neće odrediti ili primjenjivati zahtjeve iz stavka 1. na sljedeće kategorije zgrada:

(a) zgrade koje su službeno zaštićene zbog toga što pripadaju posebno zaštićenom području ili zbog svoje posebne arhitektonske ili povijesne vrijednosti, u mjeri u kojoj bi se ispunjavanjem određenih minimalnih zahtjeva energetske svojstava na neprihvatljiv način promijenio njihov značaj ili izgled;

(b) zgrade koje su u vlasništvu oružanih snaga ili središnje vlasti i koje su namijenjene nacionalnoj obrani, osim pojedinačnih prostora za stanovanje ili uredskih zgrada za oružane snage i drugo osoblje koje zapošljavaju nadležna tijela za nacionalnu obranu;

(c) zgrade koje se koriste u obredne i vjerske svrhe.

3. Ako država članica obnovi više od 3 % ukupne površine poda zgrada središnje vlasti u određenoj godini, višak može uračunati u godišnju stopu obnove bilo koje od prethodne ili sljedeće tri godine.

4. Države članice mogu u godišnju stopu obnove zgrada središnje vlasti uračunati nove zgrade koje su u vlasništvu i uporabi kao zamjena za određene zgrade središnje vlasti srušene tijekom bilo koje od prethodne dvije godine ili zgrade koje su prodane, srušene ili stavljene izvan uporabe tijekom bilo koje od dvije prethodne godine zbog intenzivnije uporabe drugih zgrada.

5. Za potrebe stavka 1. države članice do 31. prosinca 2013. uspostavljaju i objavljuju popis grijanih i/ili hlađenih zgrada središnje vlasti čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m², odnosno od 9. srpnja 2015. veća od 250 m², osim zgrada izuzetih na temelju stavka 2. Popis sadržava sljedeće podatke:

(a) površinu poda u m²; i

(b) energetska svojstva svake zgrade ili relevantne podatke o energiji.

6. Na dovodeći u pitanje članak 7. Direktive 2010/31/EU, države se članice mogu odlučiti za alternativni pristup stavcima

od 1. do 5. ovog članka te pritom poduzimaju druge troškovno učinkovite mjere, uključujući velike radove obnove i mjere za promjenu ponašanja korisnika zgrada, kako bi do 2020. ostvarile uštede energije u prihvatljivim zgradama u vlasništvu i uporabi središnje vlasti koje su barem jednake uštedama propisanim u stavku 1. i o kojima se izvješćuje na godišnjoj osnovi.

Za potrebe alternativnog pristupa države članice mogu procijeniti uštede energije koje bi ostvarile primjenom stavaka od 1. do 4. koristeći se odgovarajućim standardnim vrijednostima za potrošnju energije u referentnim zgradama središnje vlasti prije i nakon obnove te na temelju procijenjene površine njihova fonda. Kategorije referentnih zgrada središnje vlasti reprezentativne su za fond takvih zgrada.

Države članice koje se odluče za alternativni pristup do 31. prosinca 2013. obavješćuju Komisiju o alternativnim mjerama koje planiraju usvojiti i pokazuju kako namjeravaju ostvariti jednako poboljšanje energetske svojstava zgrada središnje vlasti.

7. Države članice potiču javna tijela, uključujući tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, i tijela za socijalno stanovanje na koja se primjenjuje javno pravo, uzimajući u obzir njihove odgovarajuće nadležnosti i administrativni ustroj, da:

(a) donesu plan za energetske učinkovitost, koji može biti samostalan ili dio šireg klimatskog ili okolišnog plana i koji sadrži specifične ciljeve i djelovanja u vezi s uštedom energije i energetske učinkovitošću, kako bi slijedila primjer zgrada središnje vlasti utvrđen u stavcima 1., 5. i 6.;

(b) uspostave sustav gospodarenja energijom, uključujući energetske preglede, u sklopu provedbe svog plana;

(c) prema potrebi upotrebljavaju poduzeća za energetske usluge i ugovore o energetske učinku za financiranje obnove i provedbu planova s ciljem dugoročnog održavanja ili poboljšanja energetske učinkovitosti.

Članak 6.

Kupnja od strane javnih tijela

1. Države članice osiguravaju da središnja vlast kupuje samo proizvode, usluge i zgrade s visokim energetske svojstvima u mjeri u kojoj je to u skladu s troškovnom učinkovitošću, gospodarskom izvedivošću, širom održivošću, tehničkom prikladnošću i dovoljnom razinom tržišnog natjecanja kako je navedeno u Prilogu III.

Obveza iz prvog podstavka primjenjuje se na ugovore za kupnju proizvoda, usluga i zgrada od strane javnih tijela u mjeri u kojoj je vrijednost takvih ugovora jednaka pragovima ili veća od pragova iz članka 7. Direktive 2004/18/EZ.

2. Obveza iz stavka 1. primjenjuje se na ugovore oružanih snaga samo u mjeri u kojoj njezina primjena nije u suprotnosti s prirodom i primarnim ciljem aktivnosti oružanih snaga. Obveza se ne primjenjuje na ugovore za nabavu vojne opreme kako je definirano Direktivom 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama u području obrane i sigurnosti koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji ⁽¹⁾.

3. Uzimajući u obzir njihove odgovarajuće nadležnosti i administrativni ustroj, države članice potiču javna tijela, uključujući tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, da slijede primjer središnje vlasti i kupuju samo proizvode, usluge i zgrade s visokim energetske svojstvima. Države članice potiču javna tijela da u slučaju javnog natječaja za ugovore o uslugama sa značajnim energetske sadržajem procijene mogućnost skapanja dugoročnih ugovora o energetske učinku kojima se osigurava dugoročna ušteda energije.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., pri kupnji paketa proizvoda koji je kao cjelina obuhvaćen delegiranim aktom donesenim u skladu s Direktivom 2010/30/EU, države članice mogu zahtijevati da se prednost da zbirnoj energetske učinkovitosti u odnosu na energetske učinkovitost pojedinačnih proizvoda u sklopu tog paketa, odnosno kupnji paketa proizvoda koji je u skladu s kriterijem pripadnosti najvišem razredu energetske učinkovitosti.

Članak 7.

Sustavi obveze energetske učinkovitosti

1. Svaka država članica uspostavlja sustav obveze energetske učinkovitosti. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., tim se sustavom osigurava da distributeri energije i/ili poduzeća za maloprodaju energije koji su imenovani strankama obveznicama u skladu sa stavkom 4. i koji posluju na državnom području pojedinačne države članice do 31. prosinca 2020. ostvare kumulativni cilj uštede energije u krajnjoj potrošnji.

Navedeni cilj mora biti barem jednak ostvarivanju novih ušteda svake godine od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. od 1,5 % godišnjeg opsega energije koji su svi distributeri energije ili sva poduzeća za maloprodaju energije prodali krajnjim kupcima prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2013. Iz tog se izračuna djelomično ili potpuno može isključiti količina prodane energije upotrijebljene za promet.

Države članice odlučuju kako će se izračunana količina novih ušteda iz drugog podstavka rasporediti tijekom razdoblja.

2. Podložno stavku 3. države članice mogu:

- (a) napraviti izračun propisan stavkom 1. drugim podstavkom na temelju vrijednosti 1 % u 2014. i 2015., 1,25 % u 2016. i 2017. i 1,5 % u 2018., 2019. i 2020.;
- (b) iz izračuna isključiti cjelokupnu prodanu količinu ili dio prodane količine energije koja se upotrebljava u industrijskim djelatnostima navedenima u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ;
- (c) dopustiti da se uštede energije ostvarene u sektorima pretvorbe, distribucije i prijenosa energije, uključujući infrastrukturu za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje, kao rezultat provedbe zahtjeva utvrđenih u članku 14. stavku 4., članku 14. stavku 5. točki (b) i članku 15. stavcima od 1. do 6. i 9. uračunaju u iznos uštede energije propisan stavkom 1.; i
- (d) uračunati u iznos uštede energije iz stavka 1. uštede energije proizišle iz novih pojedinačnih mjera koje se provode od 31. prosinca 2008. i nastavljaju ostvarivati učinak u 2020. te koje se mogu mjeriti i provjeriti.

3. Primjena stavka 2. ne dovodi do smanjenja iznosa uštede energije iz stavka 1. za više od 25 %. Države članice koje primjenjuju stavak 2. o tome obavješćuju Komisiju do 5. lipnja 2014., uključujući elemente navedene u stavku 2. koje primjenjuju i izračun koji pokazuje njihov učinak na iznos uštede energije iz stavka 1.

4. Ne dovodeći u pitanje izračun uštede energije za ostvarivanje cilja u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom, za potrebe stavka 1. prvog podstavka svaka država članica na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija imenuje stranke obveznice između distributera energije i/ili poduzeća za maloprodaju energije koji posluju na njezinom državnom području, a može uključiti i distributere goriva za prijevoz i poduzeća za maloprodaju goriva za prijevoz koji posluju na njezinom državnom području. Stranke obveznice ostvaruju iznos uštede energije potreban za ispunjavanje obveze među krajnjim kupcima koje prema potrebi određuje država članica, neovisno o izračunu izrađenom u skladu sa stavkom 1., ili, ako države članice tako odluče, putem potvrđene uštede drugih stranaka kako je opisano u stavku 7. točki (b).

5. Države članice izražavaju iznos uštede energije koji se zahtijeva od svake stranke obveznice kao krajnju potrošnju energije ili potrošnju primarne energije. Metoda odabrana za iskazivanje potrebnog iznosa uštede energije upotrebljava se i za izračun ušteda koje prijavljuju stranke obveznice. Primjenjuju se faktori konverzije utvrđeni u Prilogu IV.

⁽¹⁾ SL L 216, 20.8.2009., str. 76.

6. Države članice osiguravaju da se uštede ostvarene na temelju stavaka 1., 2. i 9. ovog članka i članka 20. stavka 6. izračunavaju u skladu s Prilogom V. točkama 1. i 2. One uspostavljaju sustave mjerenja, nadzora i provjere u okviru kojih se provjeravaju barem statistički značajan udio i reprezentativni uzorak mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje su uspostavile stranke obveznice. To se mjerenje, nadzor i provjera provode neovisno o strankama obveznicama.

7. U sklopu sustava obveze energetske učinkovitosti države članice mogu:

- (a) u nametnute obveze uštede uključiti zahtjeve sa socijalnim ciljem, uključujući i zahtjev da se dio mjera za povećanje energetske učinkovitosti provede kao prioritet u kućanstvima koja su pogođena energetskim siromaštvom ili u socijalnim stanovima;
- (b) dopustiti strankama obveznicama da u svoju obvezu uračunaju potvrđene uštede energije koje su ostvarili pružatelji energetskih usluga ili druge treće osobe, uključujući kada stranke obveznice putem tijela koja je odobrila država ili putem tijela javne vlasti promiču mjere koje mogu, ali ne moraju uključivati formalna partnerstva i mogu se kombinirati s drugim izvorima financiranja. Ako to dopuste, države članice osiguravaju uspostavljanje jasnog i transparentnog procesa odobrenja koji je otvoren za sve sudionike na tržištu i čiji je cilj umanjiti troškove certifikacije;
- (c) dopustiti strankama obveznicama da uštede ostvarene u određenoj godini obračunaju kao da su ostvarene u bilo kojoj od četiri prethodne ili tri sljedeće godine.

8. Jednom godišnje države članice objavljuju ostvarene uštede energije prema strankama obveznicama ili prema podkategorijama stranaka obveznica i ukupno u okviru sustava.

Države članice osiguravaju da stranke obveznice na zahtjev pruže:

- (a) zbirne statističke informacije o krajnjim kupcima (i utvrde bitne promjene u odnosu na prethodno dostavljene informacije); i
- (b) trenutačne informacije o potrošnji krajnjih kupaca, uključujući prema potrebi profile opterećenja, segmentaciju kupaca i zemljopisni položaj kupaca, uz očuvanje cjelovitosti i povjerljivosti privatnih ili poslovno osjetljivih informacija u skladu s primjenjivim pravom Unije.

Takav se zahtjev upućuje najviše jednom godišnje.

9. Kao alternativa uspostavljanju sustava obveze energetske učinkovitosti na temelju stavka 1., države se članice mogu odlučiti poduzeti druge mjere politike za ostvarivanje ušteda energije među krajnjim kupcima, pod uvjetom da te mjere politike ispunjavaju kriterije utvrđene u stavcima 10. i 11. Godišnji iznos nove uštede energije ostvarene takvim pristupom jednak je iznosu nove uštede energije propisane stavcima 1., 2. i 3. Države članice mogu kombinirati sustave obveza s alternativnim mjerama politike, uključujući nacionalne programe za energetska učinkovitost, pod uvjetom da očuvaju jednakovrijednost.

Mjere politike iz prvog podstavka mogu uključivati, ali nisu ograničene na sljedeće mjere politike ili njihove kombinacije:

- (a) poreze na energiju ili CO₂ koji za učinak imaju smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji;
- (b) financijske planove i instrumente ili fiskalne poticaje koji dovode do primjene energetski učinkovite tehnologije ili tehnika i koji za učinak imaju smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji;
- (c) propise ili dobrovoljne sporazume koji dovode do primjene energetski učinkovite tehnologije ili tehnika i koji za učinak imaju smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji;
- (d) standarde i norme čiji je cilj poboljšanje energetske učinkovitosti proizvoda i usluga, uključujući zgrade i vozila, osim ako su obvezni i primjenjivi u državama članicama na temelju prava Unije;
- (e) sustave označavanja energetske učinkovitosti osim onih koji su obvezni i primjenjivi u državama članicama na temelju prava Unije;
- (f) osposobljavanje i obrazovanje, uključujući savjetodavne programe za energetiku, koji dovode do primjene energetski učinkovite tehnologije ili tehnika i koji za učinak imaju smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji.

Države članice do 5. prosinca 2013. obavješćuju Komisiju o mjerama politike koje planiraju usvojiti za potrebe prvog podstavka i članka 20. stavka 6. u skladu s okvirom predviđenim u Prilogu V. točki 4. i navode kako namjeravaju ostvariti zahtijevan iznos uštede. U slučaju mjera politike iz drugog podstavka i članka 20. stavka 6., navedena obavijest pokazuje kako su ispunjeni kriteriji iz stavka 10. U slučaju mjera politike osim onih iz drugog podstavka ili članka 20. stavka 6., države članice objašnjavaju kako se ostvaruje jednaka razina uštede, praćenja i provjere. Komisija može predložiti izmjene u roku od tri mjeseca od obavijesti.

10. Ne dovodeći u pitanje stavak 11., kriteriji za mjere politike poduzete u skladu sa stavkom 9. drugim podstavkom i člankom 20. stavkom 6. su sljedeći:

- (a) mjere politike predviđaju najmanje dva prijelazna razdoblja do 31. prosinca 2020. i dovode do ostvarivanja razine cilja utvrđene u stavku 1.;
- (b) definirana je odgovornost svake ovlaštene stranke, stranke sudionice ili provedbenog tijela javne vlasti, ovisno o tome koje je relevantno;
- (c) uštede energije koje se trebaju ostvariti utvrđene su na transparentan način;
- (d) iznos uštede energije koji se zahtijeva ili koji treba ostvariti mjerom politike iskazan je kao krajnja potrošnja energije ili kao potrošnja primarne energije na temelju faktora konverzije utvrđenih u Prilogu IV.;
- (e) uštede energije izračunavaju se pomoću metoda i načela predviđenih u Prilogu V. točkama 1. i 2.;
- (f) ušteda energija izračunava se pomoću metoda i načela predviđenih u Prilogu V. točki 3.;
- (g) stranke sudionice osiguravaju godišnje izvješće o ostvarenim uštedama energije, osim ako to nije izvedivo, i objavljuju ga;
- (h) osigurano je praćenje rezultata i predviđene su odgovarajuće mjere u slučaju nezadovoljavajućeg napretka;
- (i) uspostavljen je nadzorni sustav koji također uključuje neovisnu provjeru statistički značajnog udjela mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti; i
- (j) svake se godine objavljuju podaci o godišnjem kretanju ušteda energije.

11. Države članice osiguravaju usklađenost poreza iz stavka 9. drugog podstavka točke (a) s kriterijima navedenima u stavku 10. točkama (a), (b), (c), (d), (f), (h) i (j).

Države članice osiguravaju usklađenost propisa i dobrovoljnih sporazuma iz stavka 9. drugog podstavka točke (c) s kriterijima navedenima u stavku 10. točkama (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (i) i (j).

Države članice osiguravaju usklađenost drugih mjera politike iz stavka 9. drugog podstavka i nacionalnih fondova za energetske učinkovitost iz članka 20. stavka 6. s kriterijima navedenima u stavku 10. točkama (a), (b), (c), (d), (e), (h), (i) i (j).

12. Države članice osiguravaju da se uštede energije u slučaju preklapanja učinka mjera politike ili pojedinačnih mjera ne uračunavaju dva puta.

Članak 8.

Energetski pregledi i sustavi gospodarenja energijom

1. Države članice promiču među svim krajnjim kupcima dostupnost visokokvalitetnih energetske pregleda koji su troškovno učinkoviti i:

- (a) koje neovisno provode kvalificirani i/ili akreditirani stručnjaci u skladu s kvalifikacijskim kriterijima; ili
- (b) koje provode i nadziru neovisna tijela na temelju nacionalnog zakonodavstva.

Energetske preglede iz prvog podstavka mogu provoditi unutarnji stručnjaci ili energetske revizori pod uvjetom da je predmetna država članica uspostavila sustav kojim se osigurava i provjerava njihova kakvoća, uključujući prema potrebi godišnji nasumični odabir barem statistički značajnog postotka svih energetske pregleda koje su proveli.

Kako bi se zajamčila visoka kakvoća energetske pregleda i sustava gospodarenja energijom, države članice utvrđuju transparentne i nediskriminirajuće minimalne kriterije za energetske preglede na temelju Priloga VI.

Energetski pregledi ne uključuju klauzule o zabrani prijenosa nalaza pregleda kvalificiranom/akreditiranom pružatelju energetske usluga ako se korisnik tome ne protivi.

2. Države članice razvijaju programe kojima potiču provedbu energetske pregleda u MSP-ovima te naknadnu provedbu preporuka iz tih pregleda.

Na temelju transparentnih i nediskriminirajućih kriterija i ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim potporama, države članice mogu uspostaviti sustave potpore MSP-ovima, uključujući u slučaju sklapanja dobrovoljnih sporazuma, za pokrivanje troškova energetske pregleda i provedbu troškovno visokoučinkovitih preporuka iz energetske pregleda ako se provode predložene mjere.

Države članice skreću pažnju MSP-ova, uključujući putem odgovarajućih posredničkih organizacija koje ih zastupaju, na konkretne primjere kako sustavi gospodarenja energijom mogu pomoći njihovom poslovanju. Komisija pomaže državama članicama pružajući im potporu pri razmjeni najboljih praksi u ovom području.

3. Države članice također razvijaju programe za podizanje svijesti među kućanstvima o koristima takvih pregleda putem odgovarajućih savjetodavnih službi.

Države članice potiču programe osposobljavanja za kvalifikaciju energetske revizora kojima se osigurava da je na raspolaganju dovoljan broj stručnjaka.

4. Države članice osiguravaju da u poduzećima koja nisu MSP-ovi energetske pregled na neovisan i troškovno učinkovit način provedu kvalificirani i/ili akreditirani stručnjaci ili da ga provedu i nadziru neovisna tijela na temelju nacionalnog zakonodavstva do 5. prosinca 2015. i najmanje svake četiri godine od datuma prethodnog energetske pregleda.

5. Smatra se da energetske preglede udovoljavaju zahtjevima iz stavka 4. ako se provode na neovisan način, u skladu s minimalnim kriterijima na temelju Priloga VI., i ako se provode prema dobrovoljnim sporazumima sklopljenima između organizacija dionika i imenovanog tijela te ako ih nadzire predmetna država članica, druga tijela na koja su nadležna tijela prenijela odgovarajuću odgovornost ili Komisija.

Pristup sudionika na tržištu koji nude energetske usluge temelji se na transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima.

6. Poduzeća koja nisu MSP-ovi i koja provode sustav gospodarenja energijom ili sustav upravljanja okolišem, koji ovjerava neovisno tijelo u skladu s relevantnim europskim ili međunarodnim normama, izuzeta su od primjene zahtjeva iz stavka 4., pod uvjetom da države članice osiguraju da predmetni sustav upravljanja uključuje energetske preglede u skladu s minimalnim kriterijima na temelju Priloga VI.

7. Energetske preglede mogu biti samostalni ili dio šire okolišne revizije. Države članice mogu zahtijevati da dio energetskog pregleda čini procjena tehničke i gospodarske izvedivosti priključenja na postojeću ili planiranu mrežu centraliziranog grijanja ili hlađenja.

Ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim potporama, države članice mogu provesti programe poticaja i potpora za provedbu preporuka iz energetskih pregleda i sličnih mjera.

Članak 9.

Mjerenje

1. Države članice osiguravaju da, u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, financijski opravdano i razmjerno s obzirom na potencijalne uštede energije, krajnjim kupcima električne energije, prirodnog plina, centraliziranoga grijanja, centraliziranog hlađenja i tople vode u kućanstvima budu pribavljena pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama koja točno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjih kupaca i daju informacije o stvarnom vremenu uporabe.

Takva pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama osiguravaju se prilikom:

- (a) zamjene postojećeg brojila, osim ako je to tehnički neizvedivo ili troškovno neučinkovito u odnosu na dugoročnu procijenjenu potencijalnu uštedu;
- (b) postavljanja novog priključka u novoj zgradi ili ako je zgrada podvrgnuta velikim radovima obnove kako je utvrđeno u Direktivi 2010/31/EU.

2. Ako i u mjeri u kojoj primjenjuju inteligentne sustave mjerenja i uvode pametna brojila za prirodni plin i/ili električnu energiju u skladu s direktivama 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, države članice:

- (a) osiguravaju da sustavi mjerenja krajnjim kupcima pružaju informacije o stvarnom vremenu uporabe i da su ciljevi energetske učinkovitosti i koristi za krajnje kupce potpuno uzeti u obzir prilikom uspostavljanja minimalnih funkcionalnosti brojila i određivanja obveza sudionika na tržištu;
- (b) osiguravaju sigurnost pametnih brojila i podatkovnih komunikacija te privatnost krajnjih kupaca u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije o zaštiti podataka i privatnosti;
- (c) u slučaju električne energije i na zahtjev krajnjeg kupca, zahtijevaju od pružatelja usluga mjerenja da osiguraju da brojilo ili brojila mogu uzimati u obzir električnu energiju prenesenu u mrežu iz prostorija krajnjeg kupca;
- (d) osiguravaju da na zahtjev krajnjih kupaca podaci o mjerenju predaje i preuzimanja električne energije budu dostupni krajnjim kupcima ili trećoj osobi koja djeluje u ime krajnjeg kupca u lako razumljivom obliku koji se može koristiti za usporedbu ponuda pod jednakim uvjetima;
- (e) zahtijevaju da se u trenutku postavljanja pametnih brojila kupcima pruže odgovarajući savjeti i informacije, posebno u vezi s njihovim punim potencijalom u pogledu upravljanja očitavanjem brojila i praćenjem potrošnje energije.

3. Ako se zgrada opskrbljuje grijanjem i hlađenjem ili toplom vodom iz mreže za centralizirano grijanje ili iz centralnog izvora koji opslužuje više zgrada, mjerilo toplinske energije ili tople vode postavlja se je na izmjenjivaču topline ili mjestu isporuke.

U zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama koje imaju centralni izvor grijanja/hlađenja ili se opskrbljuju iz mreže za centralizirano grijanje ili centralnog izvora koji opslužuje više zgrada, brojila individualne potrošnje također se postavljaju do 31. prosinca 2016. za mjerenje potrošnje topline ili hlađenja ili tople vode za svaku jedinicu gdje je to tehnički izvedivo i troškovno učinkovito. Ako uporaba pojedinačnih brojila nije tehnički izvediva ili troškovno učinkovita, za mjerenje grijanja upotrebljavaju se pojedinačni razdjelnici troškova grijanja za mjerenje potrošnje topline na svakom radiatoru, osim ako predmetna država članica dokaže da bi postavljanje takvih razdjelnika troškova grijanja bilo troškovno neučinkovito. U tom se slučaju mogu razmotriti alternativne troškovno učinkovite metode mjerenja potrošnje topline.

Ako se višenamjenske zgrade opskrbljuju iz sustava centraliziranog grijanja ili hlađenja ili ako u takvim zgradama prevladavaju vlastiti zajednički sustavi grijanja ili hlađenja, države članice mogu uvesti transparentna pravila za raspodjelu troškova potrošnje topline ili tople vode u takvim zgradama kako bi osigurale transparentnost i točnost obračuna individualne potrošnje. Prema potrebi takva pravila uključuju smjernice za način raspodjele troškova grijanja i/ili tople vode koji se upotrebljavaju na sljedeće načine:

- (a) topla voda za potrebe kućanstva;
- (b) toplina koju ispuštaju instalacije u zgradi i za potrebe grijanja zajedničkih prostora (ako su stubišta i hodnici opremljeni radijatorima);
- (c) za potrebe grijanja stanova.

Članak 10.

Informacije o obračunu

1. Ako krajnji kupci nemaju pametna brojila iz direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, države članice do 31. prosinca 2014. osiguravaju da su informacije o obračunu točne i temeljene na stvarnoj potrošnji, u skladu s Prilogom VII. točkom 1.1., za sve sektore obuhvaćene ovom Direktivom, uključujući distributere energije, operatore distribucijskih sustava i poduzeća za maloprodaju energije, ako je to tehnički izvedivo i gospodarski opravdano.

Ova se obveza može ispuniti pomoću sustava redovitog samoočitanja od strane krajnjih kupaca prilikom kojeg krajnji kupci obavješćuju dobavljača energije o rezultatima očitavanja brojila. Obračun se temelji na procijenjenoj potrošnji ili paušalnom iznosu samo ako krajnji kupac nije dostavio rezultate očitavanja brojila za određeno obračunsko razdoblje.

2. Brojilima postavljenima u skladu s direktivama 2009/72/EZ i 2009/73/EZ osiguravaju se točne informacije o obračunu na temelju stvarne potrošnje. Države članice osiguravaju da krajnji kupci imaju mogućnost jednostavnog pristupa dodatnim informacijama o prethodnoj potrošnji čime im se omogućuju detaljne samoprovjere.

Dodatne informacije o prethodnoj potrošnji uključuju:

- (a) kumulativne podatke za najmanje tri prethodne godine ili za razdoblje od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće. Podaci odgovaraju razdobljima za koja su na raspolaganju informacije o redovitom obračunu; i
- (b) detaljne podatke u skladu s vremenom uporabe za bilo koji dan, tjedan, mjesec i godinu. Navedeni se podaci stavljaju na raspolaganje krajnjem kupcu putem interneta ili sučelja brojila za razdoblje od najmanje prethodna 24 mjeseca ili za razdoblje od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće.

3. Neovisno o tome jesu li postavljena pametna brojila ili nisu, države članice:

- (a) zahtijevaju da, u mjeri u kojoj su dostupne informacije o obračunu električne energije i prethodnoj potrošnji krajnjih kupaca, one na njihov zahtjev budu stavljene na raspolaganje pružatelju energetske usluga kojeg odredi krajnji kupac;
- (b) osiguravaju da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o obračunu i računa u elektroničkom obliku te da na zahtjev dobiju jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako je izrađen njihov račun, posebno ako se računi ne temelje na stvarnoj potrošnji;
- (c) osiguravaju da su uz račun dostupne i odgovarajuće informacije kako bi krajnji kupci dobili detaljno izvješće o trenutnim troškovima energije u skladu s Prilogom VII.;
- (d) mogu na zahtjev krajnjeg kupca odrediti da se informacije sadržane u takvim računima ne smatraju zahtjevom za plaćanje; U takvim slučajevima države članice osiguravaju da dobavljači izvora energije ponude fleksibilne aranžmane za stvarno plaćanje;
- (e) zahtijevaju da se informacije o troškovima energije i procjene troškova energije potrošačima daju na zahtjev, pravodobno i u lako razumljivom obliku, čime se potrošačima omogućuje usporedba ponuda pod jednakim uvjetima.

Članak 11.

Troškovi pristupa informacijama o mjerenju i obračunu

1. Države članice osiguravaju da krajnji kupci sve svoje račune i informacije o obračunu za potrošnju energije dobivaju besplatno te da podacima o svojoj potrošnji mogu pristupiti besplatno i na odgovarajući način.

2. Neovisno o stavku 1., troškovi informacija o obračunu individualne potrošnje grijanja i hlađenja u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama raspodjeljuju se na neprofitnoj osnovi u skladu s člankom 9. stavkom 3. Troškovi proizšli iz dodjele ovog zadatka trećoj osobi, kao što je pružatelj usluga ili lokalni dobavljač energije, koji obuhvaća mjerenje, raspodjelu i obračun stvarne individualne potrošnje u takvim zgradama, mogu se prenijeti na krajnje kupce u mjeri u kojoj su takvi troškovi opravdani.

Članak 12.

Program za obavješćivanje i osnaživanje potrošača

1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi male potrošače energije, uključujući kućanstva, potaknule na učinkovitu uporabu energije i olakšale im je. Navedene mjere mogu biti dio nacionalne strategije.

2. Za potrebe stavka 1. navedene mjere uključuju jedan ili više elemenata navedenih pod točkom (a) ili (b):

(a) niz instrumenata i politika za poticanje promjena u ponašanju koji mogu uključivati:

i. fiskalne poticaje;

ii. pristup financiranju, financijskoj potpori ili subvencijama;

iii. pružanje informacija;

iv. projekte koji služe kao primjer;

v. aktivnosti na radnom mjestu;

(b) načine i sredstva za uključivanje potrošača i organizacija potrošača tijekom mogućeg uvođenja pametnih brojila putem priopćenja o:

i. troškovno učinkovitim i lako ostvarivim promjenama u uporabi energije;

ii. informacijama o mjerama za povećanje energetske učinkovitosti.

Članak 13.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama primjenjivima u slučaju nepoštovanja nacionalnih odredaba donesenih u skladu s člancima od 7. do 11. i člankom 18. stavkom 3. te poduzimaju mjere potrebne za osiguravanje njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim odredbama do 5. lipnja 2014., a o svim naknadnim izmjenama koje se na njih odnose obavješćuju je bez odlaganja.

POGLAVLJE III.

UČINKOVITOST U OPSKRBI ENERGIJOM

Članak 14.

Poticanje učinkovitosti u grijanju i hlađenju

1. Države članice do 31. prosinca 2015. provode sveobuhvatnu procjenu potencijala za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja koja sadrži informacije utvrđene u Prilogu VIII. i o tome obavješćuju Komisiju. Ako su već provele istovrsnu procjenu, o tome obavješćuju Komisiju.

U sveobuhvatnoj se procjeni u potpunosti uzima u obzir analiza nacionalnih potencijala za visokoučinkovitu kogeneraciju provedena u skladu s Direktivom 2004/8/EZ.

Na zahtjev Komisije procjena se ažurira i dostavlja Komisiji svakih pet godina. Svaki takav zahtjev Komisija podnosi najmanje godinu dana prije isteka roka.

2. Države članice donose politike kojima se potiče da se na lokalnoj i regionalnoj razini vodi računa o mogućnostima uporabe učinkovitih sustava grijanja i hlađenja, posebno onih temeljenih na visokoučinkovitoj kogeneraciji. U obzir se uzima potencijal za razvoj lokalnih i regionalnih tržišta toplinske energije.

3. Za potrebe procjene iz stavka 1., države članice provode analizu troškova i koristi za svoje državno područje koja se temelji na klimatskim uvjetima, gospodarskoj izvedivosti i tehničkoj prikladnosti u skladu s Prilogom IX. dijelom 1. Analiza troškova i koristi doprinosi lakšem utvrđivanju, u smislu izvora i troškova, najučinkovitijih rješenja za ispunjavanje potreba za grijanjem i hlađenjem. Navedena analiza troškova i koristi može biti dio procjene okoliša u skladu s Direktivom 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš⁽¹⁾.

4. Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. utvrdi potencijal za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i/ili učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja čije su koristi veće od troškova, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za razvoj infrastrukture za učinkovito grijanje i hlađenje i/ili za omogućavanje razvoja visokoučinkovite kogeneracije i uporabe grijanja i hlađenja iz otpadne topline i obnovljivih izvora energije u skladu sa stavcima 1., 5. i 7.

Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. ne utvrdi potencijal čije su koristi veće od troškova, uključujući administrativne troškove provedbe analize troškova i koristi iz stavka 5., predmetna država članica može izuzeti postrojenja iz zahtjeva utvrđenih u tom stavku.

5. Države članice osiguravaju provedbu analize troškova i koristi u skladu s Prilogom IX. dijelom 2. ako se nakon 5. lipnja 2014.:

(a) planira novo toplinsko postrojenje za proizvodnju električne energije s ukupnom toplinskom snagom većom od 20 MW kako bi se procijenili troškovi i koristi osiguranja rada postrojenja kao visokoučinkovitog kogeneracijskog postrojenja;

⁽¹⁾ SL L 197, 21.7.2001., str. 30.

- (b) u značajnoj mjeri preuređuje postojeće toplinsko postrojenje za proizvodnju električne energije s ukupnom toplinskom snagom većom od 20 MW kako bi se procijenili troškovi i koristi njegove pretvorbe u visokoučinkovitu kogeneraciju;
- (c) planira ili u značajnoj mjeri preuređuje industrijsko postrojenje s ukupnom toplinskom snagom većom od 20 MW u kojem se proizvodi otpadna toplina na korisnoj temperaturnoj razini kako bi se procijenili troškovi i koristi iskorištavanja otpadne topline radi udovoljavanja gospodarski opravdanoj potražnji, uključujući putem kogeneracije, i priključivanja tog postrojenja na mrežu za centralizirano grijanje i hlađenje;
- (d) planira nova mreža za centralizirano grijanje i hlađenje ili ako se u postojećoj mreži za centralizirano grijanje ili hlađenje planira novo postrojenje za proizvodnju energije s ukupnom toplinskom snagom većom od 20 MW ili ako se u značajnoj mjeri preuređuje takvo postojeće postrojenje kako bi se procijenili troškovi i koristi iskorištavanja otpadne topline iz susjednih industrijskih postrojenja.

Postavljanje opreme za hvatanje ugljikovog dioksida proizvedenog u postrojenju za izgaranje s ciljem njegova geološkog skladištenja kako je predviđeno Direktivom 2009/31/EZ ne smatra se preuređenjem u smislu točaka (b), (c) i (d) ovog stavka.

Države članice mogu zahtijevati da se analiza troškova i koristi iz točaka (c) i (d) provede u suradnji s poduzećima odgovornima za rad mreža za centralizirano grijanje i hlađenje.

6. Države članice mogu iz stavka 5. izuzeti:

- (a) postrojenja za proizvodnju električne energije koja se koriste kod vršnih opterećenja i postrojenja za proizvodnju rezervne električne energije za koja se planira da će raditi manje od 1 500 radnih sati godišnje kao tekući prosjek u razdoblju od pet godina na temelju postupka provjere koji utvrđuju države članice i kojim se osigurava ispunjavanje ovog kriterija za izuzeće;
- (b) nuklearne elektrane;
- (c) postrojenja koja moraju biti smještena u blizini mjesta geološkog skladištenja odobrenog u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.

Države članice također mogu odrediti pragove, iskazane kao iznos dostupne korisne otpadne topline, potražnja za toplinskom energijom ili udaljenosti između industrijskih postrojenja i mreža za centralizirano grijanje, radi izuzimanja pojedinačnih postrojenja iz odredaba stavka 5. točaka (c) i (d).

Države članice obavješćuju Komisiju o izuzećima usvojenima na temelju ovog stavka do 31. prosinca 2013. te o svim njihovim naknadnim izmjenama nakon toga.

7. Države članice donose kriterije za odobrenje iz članka 7. Direktive 2009/72/EZ ili kriterije za istovjetnu dozvolu kako bi:

- (a) uzele u obzir ishod sveobuhvatne procjene iz stavka 1.;
- (b) osigurale ispunjavanje zahtjeva iz stavka 5.; i
- (c) uzele u obzir ishod analize troškova i koristi iz stavka 5.

8. Države članice mogu na temelju kriterija za odobrenje i kriterija za dozvolu iz stavka 7. izuzeti pojedinačna postrojenja iz zahtjeva za provedbu opcija čije su koristi veće od troškova ako za to postoje imperativni pravni, vlasnički ili financijski razlozi. U tom slučaju dotična država članica Komisiji dostavlja svoju odluku s obrazloženjem u roku od tri mjeseca od dana donošenja.

9. Stavci 5., 6., 7. i 8. ovog članka primjenjuju se na postrojenja obuhvaćena Direktivom 2010/75/EU ne dovodeći u pitanje zahtjeve te direktive.

10. Na temelju usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti iz Priloga II. točke (f), države članice osiguravaju da se podrijetlo električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije može jamčiti na temelju objektivnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija koje utvrđuje svaka država članica. One osiguravaju da je navedeno jamstvo o podrijetlu usklađeno sa zahtjevima i da sadrži najmanje informacije navedene u Prilogu X. Države članice uzajamno priznaju svoja jamstva o podrijetlu, isključivo kao dokaz informacija iz ovog stavka. Svako odbijanje priznavanja jamstva o podrijetlu kao takvog dokaza, posebno zbog razloga povezanih sa sprečavanjem prijevare, mora se temeljiti na objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima. Države članice obavješćuju Komisiju o takvom odbijanju i razlozima. Kod odbijanja priznanja jamstva o podrijetlu, Komisija može donijeti odluku kojom obvezuje na priznanje stranu koja ga odbija, posebno s obzirom na objektivne, transparentne i nediskriminirajuće kriterije na kojima se takvo priznanje temelji.

Komisija je ovlaštena putem delegiranih akata u skladu s člankom 23. ove Direktive preispitati usklađene referentne vrijednosti učinkovitosti utvrđene u Provedbenoj odluci Komisije 2011/877/EU ⁽¹⁾ na temelju Direktive 2004/8/EZ do 31. prosinca 2014.

⁽¹⁾ SL L 343, 23.12.2011., str. 91.

11. Države članice osiguravaju da je sva raspoloživa potpora kogeneraciji uvjetovana time da je proizvedena električna energija podrijetlom iz visokoučinkovite kogeneracije i da se otpadna toplina učinkovito upotrebljava za ostvarivanje ušteda primarne energije. Javna potpora kogeneraciji, proizvodnji centraliziranog grijanja i mrežama za centralizirano grijanje prema potrebi podliježe pravilima o državnim potporama.

Članak 15.

Pretvorba, prijenos odnosno transport i distribucija energije

1. Države članice osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela za energetiku vode računa o energetske učinkovitosti pri provedbi regulatornih zadataka navedenih u direktivama 2009/72/EZ i 2009/73/EZ u vezi s njihovim odlukama o radu infrastrukture za plin i električnu energiju.

Države članice posebno osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela za energetiku putem razvoja mrežnih tarifa i propisa u okviru Direktive 2009/72/EZ i uzimajući u obzir troškove i koristi svake mjere osiguraju poticaje za mrežne operatore da korisnicima mreže stave na raspolaganje usluge sustava i time im omoguće provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u kontekstu daljnjeg uvođenja pametnih mreža.

Takve usluge sustava može odrediti operator sustava i one ne smiju imati negativan učinak na sigurnost sustava.

Države članice za električnu energiju osiguravaju usklađenost propisa o mreži i mrežnih tarifa s kriterijima iz Priloga XI., uzimajući u obzir smjernice i kodekse razvijene na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009.

2. Države članice do 30. lipnja 2015. osiguravaju:

- (a) provedbu procjene potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za plin i električnu energiju, posebno u vezi s prijenosom odnosno transportom, distribucijom, upravljanjem opterećenjem interoperabilnošću te priključivanjem na postrojenja za proizvodnju energije, uključujući mogućnosti pristupa za mikrogeneratore energije;
- (b) utvrđivanje konkretnih mjera i ulaganja za uvođenje troškovno učinkovitih poboljšanja energetske učinkovitosti u mrežnu infrastrukturu, uključujući rokove njihova uvođenja.

3. Države članice mogu dopustiti komponente programa i struktura tarifa sa socijalnim ciljem za prijenos/transport i

distribuciju energije iz mreže, uz uvjet da se svi narušavajući učinci na prijenosni/transportni i distribucijski sustav svedu na nužan minimum i da nisu nerazmjerni socijalnom cilju.

4. Države članice osiguravaju ukidanje onih poticaja u tarifama prijenosa/transporta i distribucije koji su štetni za cjelokupnu učinkovitost (uključujući energetske učinkovitost) proizvodnje, prijenosa/transporta i distribucije energije te opskrbe njome ili onih koji mogu onemogućiti sudjelovanje u odgovoru na potražnju na tržištima uravnoteženja ili prilikom nabave pomoćnih usluga. Države članice osiguravaju da se mrežnim operatorima pružaju poticaji za poboljšanje učinkovitosti u planiranju i radu infrastrukture i, u okviru Direktive 2009/72/EZ, da tarife dobavljačima omogućuju poboljšanje sudjelovanja potrošača u učinkovitosti sustava, uključujući odgovor na potražnju, ovisno o nacionalnim okolnostima.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 16. stavak 2. Direktive 2009/28/EZ i uzimajući u obzir članak 15. Direktive 2009/72/EZ te potrebu za osiguravanjem kontinuiteta opskrbe toplinskom energijom, države članice osiguravaju da, podložno zahtjevima koji se odnose na očuvanje pouzdanosti i sigurnost mreže temeljenima na transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima koje određuju nadležna nacionalna tijela, operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava u okviru odgovornosti za dispečiranje proizvodnih postrojenja na svojem području:

- (a) jamče prijenos i distribuciju električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije;
- (b) osiguravaju prioritetni ili zajamčen pristup mreži za električnu energiju iz visokoučinkovite kogeneracije;
- (c) pri dispečiranju postrojenja za proizvodnju električne energije osiguravaju prioritetno odašiljanje električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije u mjeri u kojoj to dozvoljava siguran rad nacionalnog elektroenergetskog sustava.

Države članice osiguravaju jasno i detaljno objašnjenje te objavljivanje pravila koja se odnose na rangiranje različitih prioriteta pristupa i odašiljanja dodijeljenih u njihovim elektroenergetskim sustavima. Pri osiguravanju prioritetnog pristupa ili odašiljanja za visokoučinkovitu kogeneraciju, države članice mogu odrediti rangiranje između i unutar različitih vrsta obnovljive energije i visokoučinkovite kogeneracije te u svakom slučaju osiguravaju da prioritetni pristup ili odašiljanje za energiju iz različitih obnovljivih izvora energije nisu ometani.

Pored obveza utvrđenih u prvom podstavku, operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu XII.

Države članice mogu posebno olakšati priključivanje na mrežni sustav za električnu energiju iz visokoučinkovite kogeneracije proizvedenu u malim kogeneracijskim i mikrokogeneracijskim jedinicama. Države članice prema potrebi poduzimaju mjere kojima mrežne operatore potiču da usvoje proces jednostavnog obavješćivanja „postavi i obavijesti” za postavljanje mikrokogeneracijskih jedinica radi pojednostavljenja i skraćivanja postupka odobrenja za pojedinačne građane i instalatere.

6. Podložno zahtjevima koji se odnose na očuvanje pouzdanosti i sigurnosti mreže, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kojima osiguravaju da operatori visokoučinkovite kogeneracije mogu ponuditi usluge uravnoteženja i druge operativne usluge na razini operatora prijenosnih sustava ili operatora distribucijskih sustava ako je to tehnički i gospodarski izvedivo s obzirom na način rada visokoučinkovitog kogeneracijskog postrojenja. Operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava osiguravaju da su takve usluge uključene u proces nadmetanja za usluge koji je transparentan, nediskriminirajući i podložan kontroli.

Države članice prema potrebi mogu od operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava zahtijevati da smanjivanjem pristojbi za priključenje i uporabu sustava potiču smještanje visokoučinkovite kogeneracije u blizini područja potražnje.

7. Države članice mogu proizvođačima električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije koji se žele priključiti na mrežu dozvoliti objavu poziva za podnošenje ponuda za radove priključivanja na mrežu.

8. Države članice osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela za energetiku potiču izvore na strani potražnje, kao što je odgovor na potražnju, da osim u nabavi sudjeluju i na veleprodajnim i maloprodajnim tržištima.

Podložno tehničkim ograničenjima svojstvenima upravljanju mrežama, države članice osiguravaju da pri ispunjavanju zahtjeva za usluge uravnoteženja i pomoćne usluge operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava postupaju prema pružateljima odgovora na potražnju, uključujući agregatore, na nediskriminirajući način i u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima.

Podložno tehničkim ograničenjima svojstvenima upravljanju mrežama, države članice potiču pristup odgovoru na potražnju i njegovo sudjelovanje na tržištima uravnoteženja, rezervi i drugih usluga sustava, između ostalog tako da od nacionalnih regulatornih tijela za energetiku ili, ako se to zahtijeva na temelju njihovih nacionalnih regulatornih sustava, od operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava zahtijevaju da u bliskoj suradnji s pružateljima usluga potražnje i potrošačima definiraju tehničke načine za sudjelovanje na navedenim tržištima u skladu s tehničkim zahtjevima tih tržišta i mogućnostima odgovora na potražnju. Takve specifikacije uključuju sudjelovanja agregatora.

9. Pri izvješćivanju u skladu s Direktivom 2010/75/EU i ne dovodeći u pitanje njezin članak 9. stavak 2., države članice

razmatraju uključivanje informacija o razinama energetske učinkovitosti postrojenja za izgaranje goriva s ukupnom nazivnom ulaznom toplinskom snagom od 50 MW ili više u svjetlu relevantnih najboljih dostupnih tehnika razvijenih u skladu s Direktivom 2010/75/EU i Direktivom 2008/1/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja ⁽¹⁾.

Države članice mogu poticati operatore postrojenja iz prvog stavka na poboljšanje godišnjih prosječnih neto operativnih stopa.

POGLAVLJE IV.

HORIZONTALNE ODREDBE

Članak 16.

Raspoloživost kvalifikacijskih, akreditacijskih i certifikacijskih sustava

1. Ako nacionalnu razinu tehničke kompetentnosti, objektivnosti i pouzdanosti smatra nedovoljnom, država članica do 31. prosinca 2014. osigurava da certifikacijski i/ili akreditacijski sustavi i/ili jednaki kvalifikacijski sustavi, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, postanu ili budu dostupni za pružatelje energetske usluga i energetske pregleda te za menadžere u području energetike i instalatere dijelova zgrada povezanih s energijom kako je definirano u članku 2. točki 9. Direktive 2010/31/EU.

2. Države članice osiguravaju da su sustavi iz stavka 1. transparentni za potrošače, pouzdani i da doprinose nacionalnim ciljevima energetske učinkovitosti.

3. Države članice stavljaju na raspolaganje javnosti certifikacijske i/ili akreditacijske sustave ili jednake kvalifikacijske sustave iz stavka 1. te surađuju jedna s drugom i s Komisijom na usporedbi sustava i njihovom priznavanju.

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za upoznavanje potrošača s dostupnošću kvalifikacijskih i/ili certifikacijskih sustava u skladu s člankom 18. stavkom 1.

Članak 17.

Obavješćivanje i osposobljavanje

1. Države članice osiguravaju transparentnost informacija o dostupnim mehanizmima za energetske učinkovitost i financijskim i pravnim okvirima te njihovo opsežno širenje svim relevantnim sudionicima na tržištu, kao što su potrošači, građevinari, arhitekti, inženjeri, okolišni i energetske revizori i instalateri dijelova zgrada kako je definirano u Direktivi 2010/31/EU.

Države članice potiču pružanje informacija bankama i drugim financijskim institucijama o mogućnostima sudjelovanja u financiranju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, također i putem uspostavljanja javno-privatnih partnerstava.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2008., str. 8.

2. Države članice utvrđuju odgovarajuće uvjete kako bi tržišni operatori potrošačima energije mogli pružiti odgovarajuće i ciljane informacije i savjete u vezi s energetsom učinkovitošću.

3. Komisija preispituje učinak svojih mjera za potporu razvoju platformi, u okviru kojih, između ostalog, europska tijela za socijalni dijalog potiču programe osposobljavanja za energetska učinkovitost, i prema potrebi uvodi daljnje mjere. Komisija potiče europske socijalne partnere na raspravu o energetske učinkovitosti.

4. Države članice, uz sudjelovanje dionika, uključujući lokalna i regionalna tijela, potiču odgovarajuće inicijative za informiranje, podizanje svijesti i osposobljavanje s ciljem obavješćivanja građana o koristima i praktičnim prednostima poduzimanja mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti.

5. Komisija potiče razmjenu i opsežno širenje informacija o najboljim praksama energetske učinkovitosti u državama članicama.

Članak 18.

Energetske usluge

1. Države članice promiču tržište energetske usluga i pristup tom tržištu za MSP-ove na sljedeće načine:

- (a) širenjem jasnih i lako dostupnih informacija o:
  - i. dostupnim ugovorima o energetske uslugama i klauzulama koje bi trebalo uključiti u takve ugovore kako bi se zajamčili uštede energije i prava krajnjih kupaca;
  - ii. financijskim instrumentima, poticajima, financijskim potporama i zajmovima kojima se podupiru projekti u vezi s uslugama energetske učinkovitosti;
- (b) poticanjem razvoja oznaka kakvoće, između ostalog putem trgovačkih udruženja;
- (c) stavljanjem na raspolaganje javnosti i redovitim ažuriranjem popisa dostupnih pružatelja energetske usluga koji su kvalificirani i/ili certificirani i čije su kvalifikacije i/ili certifikacije u skladu s člankom 16. ili osiguravanjem sučelja putem kojeg pružatelji energetske usluga mogu davati informacije;
- (d) podupiranjem javnog sektora u prihvaćanju ponuda energetske usluga, posebno za preuređenje zgrada, putem:
  - i. osiguravanja obrazaca za ugovore o energetske učinku koji uključuju najmanje stavke navedene u Prilogu XIII.;

- ii. pružanja informacija o najboljim praksama za ugovore o energetske učinku, uključujući prema potrebi analizu troškova i koristi na temelju pristupa životnog vijeka;

- (e) osiguravanjem kvalitativnog pregleda u okviru nacionalnog akcijskog plana za energetska učinkovitost u vezi sa sadašnjim i budućim razvojem tržišta energetske usluga.

2. Države članice podupiru pravilno funkcioniranje tržišta energetske usluga prema potrebi na sljedeće načine:

- (a) utvrđivanjem i objavljivanjem točaka za kontakt na kojima krajnji kupci mogu dobiti informacije iz stavka 1.;
- (b) prema potrebi poduzimanjem mjera za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućuju uvođenje ugovora o energetske učinku i drugih modela usluga energetske učinkovitosti za utvrđivanje i/ili provedbu mjera za uštede energije;
- (c) razmatranjem uspostavljanja ili dodjele uloge neovisnog mehanizma, kao što je ombudsman, kako bi se osiguralo učinkovito postupanje s pritužbama i izvansudsko rješavanje sporova proizišlih iz ugovora o energetske uslugama;
- (d) omogućavanjem neovisnim posrednicima na tržištu da imaju ulogu u poticanju razvoja tržišta na strani potražnje i ponude.

3. Države članice osiguravaju da se distributeri energije, operatori distribucijskih sustava i poduzeća za maloprodaju energije suzdrže od svih aktivnosti kojima se može onemogućiti potražnja za energetske uslugama ili drugim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti ili njihova isporuka, ili spriječiti razvoj tržišta za takve usluge ili mjere, uključujući sprečavanje pristupa tržištu za konkurente ili zlorabu vladajućeg položaja.

Članak 19.

Druge mjere za poticanje energetske učinkovitosti

1. Ne dovodeći u pitanje osnovna načela vlasničkog i stanarskog prava država članica, države članice ocjenjuju i prema potrebi poduzimaju odgovarajuće mjere za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka energetske učinkovitosti, posebno u vezi s:

- (a) podjelom poticaja između vlasnika i stanara zgrade ili između više vlasnika kako bi se osiguralo da se zbog činjenice da neće pojedinačno ostvariti sve koristi ili zbog nedostatka pravila za podjelu troškova i koristi između njih, uključujući nacionalna pravila i mjere kojima je uređen proces odlučivanja u nekretninama s više vlasnika, navedene stranke ne odvrate od ulaganja u poboljšanje učinkovitosti koje bi u protivnom proveli;

(b) pravnim i regulatornim odredbama te administrativnim praksama koje se odnose na javnu nabavu te godišnji proračun i računovodstvo kako bi se osiguralo da se pojedinačna javna tijela ne odvrte od ulaganja u poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje troškova očekivanog životnog vijeka te od uporabe ugovora o energetskom učinku i drugih mehanizama financiranja s trećim osobama na dugoročnoj ugovornoj osnovi.

Takve mjere za uklanjanje prepreka mogu uključivati osiguranje poticaja, stavljanje izvan snage ili izmjenu pravnih ili regulatornih odredaba ili donošenje smjernica i interpretativnih priopćenja ili pojednostavljenje administrativnih postupaka. Mjere se mogu kombinirati s odredbama o obrazovanju, osposobljavanju i posebnim informacijama te tehničkoj pomoći u vezi s energetskom učinkovitošću.

2. O ocjenjivanju prepreka i mjera iz stavka 1. Komisija se obavješćuje u prvom nacionalnom akcijskom planu za energetsku učinkovitost iz članka 24. stavka 2. Komisija potiče razmjenu najboljih nacionalnih praksi s tim u vezi.

Članak 20.

Nacionalni fond za energetsku učinkovitost, financiranje i tehnička podrška

1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, države članice olakšavaju uspostavljanje novih ili uporabu postojećih instrumenata financiranja za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti financiranja iz više izvora.

2. Komisija prema potrebi izravno ili putem europskih financijskih institucija pomaže državama članicama pri uspostavljanju instrumenata financiranja i sustava tehničke podrške s ciljem povećanja energetske učinkovitosti u različitim sektorima.

3. Komisija olakšava razmjenu najboljih praksi između nadležnih nacionalnih ili regionalnih tijela, na primjer putem godišnjih sastanaka regulatornih tijela, javnih baza podataka s informacijama o provedbi mjera u državama članicama i usporedbe zemalja.

4. Države članice mogu uspostaviti nacionalni fond za energetsku učinkovitost. Namjena tog fonda je pružanje podrške nacionalnim inicijativama za povećanje energetske učinkovitosti.

5. Države članice mogu omogućiti da se obveze iz članka 5. stavka 1. ispunjavaju godišnjim doprinosima nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost u iznosu koji je jednak ulaganjima potrebnim za ispunjavanje navedenih obveza.

6. Države članice mogu predvidjeti da stranke obveznice svoje obveze iz članka 7. stavka 1. mogu ispuniti u obliku godišnjeg doprinosa nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost u iznosu koji je jednak ulaganjima potrebnim za ispunjavanje navedenih obveza.

7. Države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od godišnjih emisijskih kvota u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ kako bi razvile inovativne mehanizme financiranja za praktičnu primjenu cilja poboljšanja energetske svojstava zgrada iz članka 5.

Članak 21.

Faktori konverzije

Za potrebe usporedbe ušteda energije i pretvorbe u usporedivu jedinicu primjenjuju se faktori konverzije utvrđeni u Prilogu IV. osim ako je opravdana uporaba drugih faktora konverzije.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Delegirani akti

1. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 23. radi preispitivanja usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti iz članka 14. stavka 10. drugog podstavka.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 23. kako bi tehničkom napretku prilagodila vrijednosti, metode izračunavanja, zadani koeficijent primarne energije i zahtjeve iz priloga I., II., III., IV., V., VII., VIII., IX., X. i XII.

Članak 23.

Izvršavanje delegacije

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članka 22. Komisiji se dodjeljuju na rok od pet godina od 4. prosinca 2012.

3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 22. Odlukom o opozivu okončava se delegiranje ovlasti navedeno u toj odluci. Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan utvrđen u odluci. Ona ne utječe na valjanost bilo kojih delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 22. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće na njega ne uloži nikakav prigovor u roku od dva mjeseca od obavješćivanja Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu ili prije isteka tog roka ako Europski parlament i Vijeće obavijeste Komisiju da nemaju namjeru uložiti prigovor. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 24.

Preispitivanje i praćenje provedbe

1. Države članice od 2013. svake godine do 30. travnja izvješćuju o napretku u ostvarivanju nacionalnih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti u skladu s Prilogom XIV. dijelom 1. Izvješće može činiti dio nacionalnih programa reformi iz Preporuke Vijeća 2010/410/EU od 13. srpnja 2010. o općim smjernicama za gospodarske politike država članica i Unije ⁽¹⁾.

2. Do 30. travnja 2014. i zatim svake tri godine nakon toga države članice podnose nacionalne akcijske planove za energetske učinkovitost. Nacionalni akcijski planovi za energetske učinkovitost obuhvaćaju značajne mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i očekivane i/ili ostvarene uštede energije, uključujući uštede u opskrbi energijom te prijenosu i distribuciji energije kao i u njezinoj krajnjoj potrošnji, s ciljem ostvarivanja nacionalnih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti iz članka 3. stavka 1. Nacionalni akcijski planovi za energetske učinkovitost dopunjeni su ažuriranim procjenama očekivane opće potrošnje primarne energije u 2020. i procijenjenim razinama potrošnje primarne energije u sektorima navedenima u Prilogu XIV. dijelu 1.

Komisija do 31. prosinca 2012. osigurava obrazac kao smjernicu za nacionalne akcijske planove za energetske učinkovitost. Taj se obrazac usvaja u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 26. stavka 2. Nacionalni akcijski planovi za energetske učinkovitost u svakom slučaju moraju uključivati informacije navedene u Prilogu XIV.

3. Komisija ocjenjuje godišnja izvješća i nacionalne akcijske planove za energetske učinkovitost te procjenjuje u kojoj je mjeri određena država članica postigla napredak prema ostvarivanju nacionalnih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti predviđenih u članku 3. stavku 1. i prema provedbi ove Direktive. Komisija svoju procjenu šalje Europskom parlamentu i Vijeću. Komisija može na temelju svoje procjene izvješća i nacionalnih akcijskih planova za energetske učinkovitost dati preporuke državama članicama.

4. Komisija prati učinak provedbe ove Direktive na direktive 2003/87/EZ, 2009/28/EZ i 2010/31/EU te na Odluku br. 406/2009/EZ, kao i na industrijske sektore, posebno na one koji su izloženi znatnom riziku od istjecanja ugljika kako je određeno u Odluci 2010/2/EU.

5. Komisija preispituje stalnu potrebu za mogućnošću izuzeća utvrđenih u članku 14. stavku 6. prvi put tijekom procjene prvog nacionalnog akcijskog plana za energetske učinkovitost i zatim svake tri godine nakon toga. Ako preispitivanje pokaže da bilo koji od kriterija za navedena izuzeća više nije opravdan s obzirom na raspoloživost toplinskog opterećenja i stvarne uvjete rada izuzetih postrojenja, Komisija predlaže odgovarajuće mjere.

6. Države članice u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu I. svake godine do 30. travnja Komisiji dostavljaju statističke podatke o nacionalnoj proizvodnji električne i toplinske energije iz visokoučinkovite i niskoučinkovite kogeneracije u odnosu na ukupnu proizvodnju toplinske i električne energije. One također dostavljaju godišnje statističke podatke o kogeneracijskim kapacitetima za proizvodnju toplinske i električne energije i gorivima za kogeneraciju te o proizvodnji i kapacitetima centraliziranoga grijanja i hlađenja u odnosu na ukupnu proizvodnju i kapacitete toplinske i električne energije. Države članice dostavljaju statističke podatke o uštedama primarne energije koje se postižu primjenom kogeneracije u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu II.

7. Komisija do 30. lipnja 2014. Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja procjenu iz članka 3. stavka 2. kojoj prema potrebi prilaže prijedloge za daljnje mjere.

8. Uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene Direktivom 2004/18/EZ, Komisija do 5. prosinca 2015. preispituje učinkovitost provedbe članka 6. i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Tom se izvješću prema potrebi prilažu prijedlozi za daljnje mjere.

9. Komisija do 30. lipnja 2016. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o provedbi članka 7. Tom se izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog za jednu ili više sljedećih namjena:

(a) izmjenu krajnjeg datuma utvrđenog u članku 7. stavku 1.;

(b) preispitivanje zahtjeva utvrđenih u članku 7. stavcima 1., 2. i 3.;

(c) utvrđivanje dodatnih zajedničkih zahtjeva, posebno u vezi s pitanjima iz članka 7. stavka 7.

⁽¹⁾ SL L 191, 23.7.2010., str. 28.

10. Komisija do 30. lipnja 2018. procjenjuje napredak koji su države članice ostvarile u uklanjanju regulatornih i neregulatornih prepreka iz članka 19. stavka 1. Ta je procjena prema potrebi popraćena prijedlozima za daljnje mjere.

11. Komisija objavljuje izvješća iz stavaka 1. i 2.

Članak 25.

Internetska platforma

Komisija uspostavlja internetsku platformu za poticanje praktične provedbe ove Direktive na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Platforma pruža podršku razmjeni iskustava u vezi s praksama, sustavnim vrednovanjem, aktivnostima umrežavanja i inovativnim praksama.

Članak 26.

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže odbor. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 27.

Izmjene i stavljanja izvan snage

1. Direktiva 2006/32/EZ stavlja se izvan snage od 5. lipnja 2014., osim njezinog članka 4. stavaka od 1. do 4. i priloga I., III. i IV., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za njezino prenošenje u nacionalno pravo. Članak 4. stavci od 1. do 4. i prilozi I., III. i IV. Direktive 2006/32/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2017.

Direktiva 2004/8/EZ stavlja se izvan snage od 5. lipnja 2014., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za njezino prenošenje u nacionalno pravo.

Upućivanja na direktive 2006/32/EZ i 2004/8/EZ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga XV.

2. Članak 9. stavci 1. i 2. Direktive 2010/30/EU brišu se od 5. lipnja 2014.

3. Direktiva 2009/125/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Umeće se sljedeća uvodna izjava:

„(35a) Direktivom 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada (*) od država članica zahtijeva se da odrede zahtjeve energetskih svojstava za dijelove zgrada koji čine dio ovojnice zgrade i zahtjeve sustava u pogledu ukupnih energetskih svojstava, ispravnog postavljanja i odgovarajućeg dimenzioniranja, ugađanja i nadzora tehničkih sustava koji se postavljaju u postojećim zgradama. U skladu je s ciljevima ove Direktive da se u određenim okolnostima navedenim zahtjevima može ograničiti postavljanje proizvoda povezanih s energijom koji su u skladu s ovom Direktivom i njezinim provedbenim mjerama, pod uvjetom da takvi zahtjevi ne predstavljaju neopravdanu tržišnu prepreku.

(*) SL L 153, 18.6.2010., str. 13.”

2. Na kraju članka 6. stavka 1. dodaje se sljedeća rečenica:

„Time se ne dovode u pitanje zahtjevi energetskih svojstava i zahtjevi sustava koje određuju države članice u skladu s člankom 4. stavkom 1. i člankom 8. Direktive 2010/31/EU.”

Članak 28.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 5. lipnja 2014.

Neovisno o prvom podstavku, države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 4., člankom 5. stavkom 1. prvim podstavkom, člankom 5. stavkom 5., člankom 5. stavkom 6., člankom 7. stavkom 9. zadnjim podstavkom, člankom 14. stavkom 6., člankom 19. stavkom 2., člankom 24. stavkom 1. i člankom 24. stavkom 2. te Prilogom V. točkom 4. do datuma koji su u njima navedeni.

One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 29.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 30.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 25. listopada 2012.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
A. D. MAVROYIANNIS

_____

PRILOG I.

OPĆA NAČELA ZA IZRAČUN ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ KOGENERACIJE

Dio I.

Opća načela

Vrijednosti koje se koriste za izračun električne energije iz kogeneracije određuju se na temelju očekivanog ili stvarnog rada jedinice u uobičajenim pogonskim uvjetima. Kod mikrokogeneracijskih jedinica izračun se može temeljiti na potvrđenim vrijednostima.

- (a) Proizvodnja električne energije iz kogeneracije smatra se jednakom ukupnoj godišnjoj proizvodnji električne energije u jedinici mjereno na izlazu glavnih generatora;
- i. u kogeneracijskim jedinicama tipa (b), (d), (e), (f), (g) i (h) iz dijela II., cjelokupne godišnje učinkovitosti koju utvrđuju države članice, na razini od najmanje 75 %; i
  - ii. u kogeneracijskim jedinicama tipa (a) i (c) iz dijela II., cjelokupne godišnje učinkovitosti koju utvrđuju države članice, na razini od najmanje 80 %.
- (b) Kod kogeneracijskih jedinica cjelokupne godišnje učinkovitosti ispod vrijednosti iz točke (a) podtočke i. (kogeneracijske jedinice tipa (b), (d), (e), (f), (g) i (h) iz dijela II.) ili cjelokupne godišnje učinkovitosti ispod vrijednosti iz točke (a) podtočke ii. (kogeneracijske jedinice tipa (a) i (c) iz dijela II.) kogeneracija se izračunava u skladu sa sljedećom formulom:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} \times C$$

pri čemu:

E_{CHP} označava količinu električne energije iz kogeneracije,

C označava omjer električne i toplinske energije,

H_{CHP} označava količinu korisne topline iz kogeneracije (izračunana u tu svrhu kao ukupna proizvodnja toplinske energije umanjena za svu toplinu proizvedenu u odvojenim kotlovima ili izravnim oduzimanjem pare iz parnoga generatora ispred turbine).

Izračun električne energije iz kogeneracije mora se temeljiti na stvarnom omjeru električne i toplinske energije. Ako nije poznat stvarni omjer električne i toplinske energije kogeneracijske jedinice, mogu se, posebno u statističke svrhe, koristiti sljedeće zadane vrijednosti za jedinice tipa (a), (b), (c), (d), i (e) iz dijela II., uz uvjet da je izračunana kogeneracijska električna energija manja ili jednaka ukupnoj proizvodnji električne energije u jedinici:

Tip jedinice	Zadani omjer električne i toplinske energije, C
Kombinirani proces plinske i parne turbine	0,95
Protutlačne parne turbine	0,45
Kondenzacijske parne turbine s oduzimanjem pare	0,45
Plinske turbine s iskorištavanjem otpadne topline	0,55
Motor s unutarnjim izgaranjem	0,75

Ako države članice uvedu zadane vrijednosti za omjere električne i toplinske energije za jedinice tipa (f), (g), (h), (i), (j) i (k) iz dijela II., takve se zadane vrijednosti objavljuju i o njima se obavješćuje Komisija.

- (c) Ako se energetski udio utrošenoga goriva u postupku kogeneracije povraća u kemikalijama i reciklira, taj se udio može oduzeti iz utrošenoga goriva prije izračunavanja cjelokupne učinkovitosti iz točaka (a) i (b).
- (d) Države članice mogu odrediti omjer električne i toplinske energije kao omjer između električne energije i korisne topline u kogeneracijskom pogonu nižeg kapaciteta koristeći radne podatke određene jedinice.
- (e) Države članice mogu za potrebe izračuna u skladu s točkama (a) i (b) koristiti razdoblja izvješćivanja različita od jednogodišnjih.

Dio II.*Kogeneracijske tehnologije obuhvaćene ovom Direktivom*

- (a) Kombinirani proces plinske i parne turbine
- (b) Protutlačne parne turbine
- (c) Kondenzacijske parne turbine s oduzimanjem pare
- (d) Plinske turbine s iskorištavanjem otpadne topline
- (e) Motor s unutarnjim izgaranjem
- (f) Mikroturbine
- (g) Stirlingovi motori
- (h) Gorivne ćelije
- (i) Parni strojevi
- (j) Organski Rankineovi procesi
- (k) Sve druge vrste tehnologija ili njihove kombinacije obuhvaćene definicijom utvrđenom u članku 2. točki 30.

Pri provedbi i primjeni općih načela za izračun električne energije iz kogeneracije, države članice upotrebljavaju detaljne smjernice utvrđene Odlukom Komisije 2008/952/EZ od 19. studenoga 2008. o uspostavljanju detaljnih smjernica za provedbu i primjenu Priloga II. Direktivi 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ SL L 338, 17.12.2008., str. 55.

PRILOG II.

METODOLOGIJA UTVRĐIVANJA UČINKOVITOSTI POSTUPKA KOGENERACIJE

Vrijednosti koje se koriste za izračun učinkovitosti kogeneracije i ušteda primarne energije određuju se na temelju očekivanog ili stvarnog rada jedinice u uobičajenim pogonskim uvjetima.

(a) Visokoučinkovita kogeneracija

Za potrebe ove Direktive visokoučinkovita kogeneracija ispunjava sljedeće kriterije:

- kogeneracijskom proizvodnjom iz kogeneracijskih jedinica osiguravaju se uštede primarne energije izračunane u skladu s točkom (b) od najmanje 10 % u odnosu na referentne vrijednosti za odvojenu proizvodnju toplinske i električne energije,
- proizvodnja iz malih kogeneracijskih i mikrokogeneracijskih jedinica kojom se osiguravaju uštede primarne energije može se ubrojiti u visokoučinkovitu kogeneraciju.

(b) Izračun ušteda primarne energije

Iznos ušteda primarne energije dobivenih iz kogeneracijske proizvodnje definirane u skladu s Prilogom I. izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP H_{\eta}}{Ref H_{\eta}} + \frac{CHP E_{\eta}}{Ref E_{\eta}}} \right) \times 100 \%$$

pri čemu:

PES označava uštede primarne energije,

$CHP H_{\eta}$ označava učinkovitost toplinske energije iz kogeneracijske proizvodnje definirane kao godišnja proizvodnja korisne topline podijeljena s utroškom goriva za proizvodnju zbroja korisne topline i električne energije iz kogeneracije,

$Ref H_{\eta}$ označava referentnu vrijednost učinkovitosti za odvojenu proizvodnju toplinske energije,

$CHP E_{\eta}$ označava učinkovitost električne energije iz kogeneracijske proizvodnje definirane kao godišnja električna energija iz kogeneracije podijeljena s utroškom goriva za proizvodnju zbroja ukupne korisne topline i električne energije iz kogeneracije. Tamo gdje kogeneracijska jedinica proizvodi mehaničku energiju, godišnja električna energija iz kogeneracije može se povećati dodatnim elementom koji predstavlja količinu električne energije koja je jednaka količini mehaničke energije. Ovaj dodatni element ne predstavlja osnovu za pravo na izdavanje jamstava o podrijetlu u skladu s člankom 14. stavkom 10.,

$Ref E_{\eta}$ označava referentnu vrijednost učinkovitosti za odvojenu proizvodnju električne energije.

(c) Izračun ušteda energije pomoću alternativnog izračuna

Države članice mogu izračunavati uštede primarne energije iz proizvodnje toplinske, električne i mehaničke energije kako je niže naznačeno bez primjene Priloga I. kako bi se iz istog postupka isključili oni dijelovi toplinske i električne energije koji nisu dobiveni kogeneracijom. Takva se proizvodnja može smatrati visokoučinkovitom kogeneracijom uz uvjet da ispunjava kriterije učinkovitosti iz točke (a) ovog Priloga i, za kogeneracijske jedinice električnog kapaciteta većeg od 25 MW, ako je cjelokupna učinkovitost iznad 70 %. Međutim, za izdavanje jamstva o podrijetlu i u statističke svrhe količina električne energije iz kogeneracije dobivena takvom proizvodnjom utvrđuje se u skladu s Prilogom I.

Ako se uštede primarne energije za postupak izračunavaju alternativnom metodom kako je gore naznačeno, uštede primarne energije izračunavaju se pomoću formule iz točke (b) ovog Priloga tako da se „CHP $H\eta$ ” zamijeni s „ $H\eta$ ” i „CHP $E\eta$ ” s „ $E\eta$ ”, pri čemu:

$H\eta$ označava učinkovitost toplinske energije postupka, definiranu kao godišnja proizvodnja topline podijeljena s utroškom goriva za dobivanje zbroja proizvodnje toplinske i električne energije,

$E\eta$ označava učinkovitost električne energije postupka, definiranu kao godišnja proizvodnja električne energije podijeljena s utroškom goriva za dobivanje zbroja proizvodnje toplinske i električne energije. Tamo gdje kogeneracijska jedinica proizvodi mehaničku energiju, godišnja električna energija iz kogeneracije može se povećati dodatnim elementom koji predstavlja količinu električne energije koja je jednaka količini mehaničke energije. Ovaj dodatni element ne predstavlja osnovu za pravo na izdavanje jamstava o podrijetlu u skladu s člankom 14. stavkom 10.

- (d) Države članice mogu za potrebe izračuna u skladu s točkama (b) i (c) ovog Priloga koristiti razdoblja izvješćivanja različita od jednogodišnjih.
- (e) Kod mikrokogeneracijskih jedinica izračun ušteda primarne energije može se temeljiti na potvrđenim podacima.
- (f) Referentne vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju toplinske i električne energije

Usklađene referentne vrijednosti učinkovitosti sastoje se od matičnih vrijednosti diferenciranih prema relevantnim čimbenicima, uključujući godinu izgradnje i vrste goriva, i moraju se zasnivati na dokumentiranoj analizi uzimajući među ostalim u obzir podatke iz operativne uporabe u realnim uvjetima, mješavinu goriva i klimatske uvjete kao i primijenjene kogeneracijske tehnologije.

Temeljem referentnih vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju toplinske i električne energije u skladu s formulom utvrđenom u točki (b) određuje se operativna učinkovitost odvojene proizvodnje toplinske i električne energije koja se namjerava zamijeniti kogeneracijom.

Referentne vrijednosti učinkovitosti izračunavaju se prema sljedećim načelima:

1. za kogeneracijske jedinice usporedba s odvojenom proizvodnjom električne energije temelji se na načelu usporedbe istih kategorija goriva;
2. svaka kogeneracijska jedinica uspoređuje se s najdostupnijom i ekonomski najopravdanijom tehnologijom za odvojenu proizvodnju toplinske i električne energije na tržištu u godini izgradnje kogeneracijske jedinice;
3. referentne vrijednosti učinkovitosti za kogeneracijske jedinice starije od 10 godina utvrđuju se prema referentnim vrijednostima jedinica starih 10 godina;
4. referentne vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju električne i toplinske energije odražavaju klimatske razlike među državama članicama.

PRILOG III.

ZAHTEJEVI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA PROIZVODE, USLUGE I ZGRADE KOJE KUPUJE SREDIŠNJA VLAST

U mjeri u kojoj je to sukladno troškovnoj učinkovitosti, gospodarskoj izvedivosti, široj održivosti, tehničkoj prikladnosti i dovoljnoj razini tržišnog natjecanja, središnja vlast koja kupuje proizvode, usluge ili zgrade:

- (a) ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim na temelju Direktive 2010/30/EU ili povezane provedbene direktive Komisije, kupuje samo proizvode usklađene s kriterijem pripadnosti najvišem mogućem razredu energetske učinkovitosti s obzirom na potrebu za osiguravanjem dovoljne razine tržišnog natjecanja;
- (b) ako je proizvod koji nije obuhvaćen točkom (a) obuhvaćen provedbenom mjerom u okviru Direktive 2009/125/EZ koja je usvojena nakon stupanja na snagu ove Direktive, kupuje samo proizvode usklađene s referentnim vrijednostima za energetske učinkovitosti koje su određene u toj provedbenoj mjeri;
- (c) kupuje uredsku opremu koja je obuhvaćena Odlukom Vijeća 2006/1005/EZ od 18. prosinca 2006. o sklapanju Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Europske zajednice o usklađivanju programa za označivanje energetske učinkovitosti za uredsku opremu ⁽¹⁾ i koja je usklađena sa zahtjevima energetske učinkovitosti koji nisu manje stroži od zahtjeva navedenih u Prilogu C Sporazumu koji je priložen toj Odluci;
- (d) kupuje samo gume koje su usklađene s kriterijem pripadnosti najvišem razredu energetske učinkovitosti s obzirom na potrošnju goriva kako je definirano Uredbom (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre ⁽²⁾. Ovim se zahtjevom javna tijela ne sprečavaju u kupnji guma najvišeg razreda s obzirom na prijanjanje na mokroj podlozi ili vanjsku buku kotrljanja ako je to opravdano sigurnosnim razlozima ili razlozima javnog zdravlja;
- (e) u svojim pozivima za podnošenje ponuda za ugovore o uslugama zahtijevaju da za potrebe pružanja predmetnih usluga pružatelji usluga upotrebljavaju samo proizvode u skladu sa zahtjevima iz točaka (a) do (d) prilikom pružanja predmetnih usluga. Ovaj se zahtjev primjenjuje samo na nove proizvode koje pružatelj usluga kupuje djelomično ili u cijelosti za potrebe pružanja predmetnih usluga;
- (f) kupuje ili sklapa nove sporazume o najmu samo za zgrade koje ispunjavaju barem minimalne zahtjeve energetske svojstava iz članka 5. stavka 1. osim ako je namjena kupnje:
  - i. provedba velike obnove ili rušenja;
  - ii. u slučaju javnih tijela, ponovna prodaja zgrade, a ne njezina uporaba za potrebe javnog tijela; ili
  - iii. očuvanje zgrade kao službeno zaštićene zgrade jer pripada posebno zaštićenom području ili zbog njezine posebne arhitektonske ili povijesne vrijednosti.

Usklađenost s navedenim zahtjevima provjerava se putem energetske certifikata iz članka 11. Direktive 2010/31/EU.

⁽¹⁾ SL L 381, 28.12.2006., str. 24.

⁽²⁾ SL L 342, 22.12.2009., str. 46.

PRILOG IV.

ENERGETSKI UDIO ODABRANIH GORIVA ZA KRAJNJU POTROŠNJU – TABLICA KONVERZIJE ⁽¹⁾

Energetska roba	kJ (neto kalorijska vrijednost (NCV))	kgoe (NCV)	kWh (NCV)
1 kg koksa	28 500	0,676	7,917
1 kg kamenog ugljena	17 200 — 30 700	0,411 — 0,733	4,778 — 8,528
1 kg briketa mrkog ugljena	20 000	0,478	5,556
1 kg crnog lignita	10 500 — 21 000	0,251 — 0,502	2,917 — 5,833
1 kg mrkog ugljena	5 600 — 10 500	0,134 — 0,251	1,556 — 2,917
1 kg uljnog škrljevca	8 000 — 9 000	0,191 — 0,215	2,222 — 2,500
1 kg treseta	7 800 — 13 800	0,186 — 0,330	2,167 — 3,833
1 kg briketa treseta	16 000 — 16 800	0,382 — 0,401	4,444 — 4,667
1 kg ostatnog loživog ulja (teškog ulja)	40 000	0,955	11,111
1 kg lakog loživog ulja	42 300	1,010	11,750
1 kg motornog benzina (benzina)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafina	40 000	0,955	11,111
1 kg ukapljenog naftnog plina	46 000	1,099	12,778
1 kg prirodnog plina ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg ukapljenog prirodnog plina	45 190	1,079	12,553
1 kg drva (25 % vlažnosti) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg drvenih peleta/briketa	16 800	0,401	4,667
1 kg otpada	7 400 — 10 700	0,177 — 0,256	2,056 — 2,972
1 MJ dobivene topline	1 000	0,024	0,278
1 kWh električne energije	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Izvor: Eurostat.

⁽¹⁾ 93 % metana.

⁽²⁾ Države članice mogu primjenjivati i druge vrijednosti ovisno o vrsti drva koje se najviše upotrebljava u odgovarajućoj državi članici.

⁽³⁾ Primjenjuje se ako se uštede energije izračunavaju s obzirom na primarnu energiju koristeći se pristupom odozdo prema gore na temelju krajnje potrošnje energije. Za uštede električne energije u kWh države članice mogu primjenjivati zadani koeficijent od 2,5. Države članice mogu primjenjivati drukčiji koeficijent pod uvjetom da ga mogu opravdati.

⁽¹⁾ Države članice mogu primjenjivati drukčije koeficijente konverzije ako se oni mogu opravdati.

PRILOG V.

Zajedničke metode i načela za izračun učinka sustava obveza energetske učinkovitosti ili drugih mjera politike u skladu s člankom 7. stavcima 1., 2. i 9. i člankom 20. stavkom 6.

1. Metode za izračun ušteda energije u smislu članka 7. stavaka 1. i 2., članka 7. stavka 9. drugog podstavka točaka (b), (c), (d), (e) i (f) te članka 20. stavka 6.

Stranke obveznice, stranke sudionice, ovlaštene stranke ili provedbena tijela javne vlasti mogu upotrebljavati jednu ili više sljedećih metoda za izračun ušteda energije:

- (a) predviđene uštede na temelju rezultata prethodnih energetske poboljšanja u sličnim postrojenjima pod neovisnim nadzorom. Opći se pristup naziva „ex-ante”;
- (b) izmjerene uštede, pri čemu se uštede od uvođenja mjere ili paketa mjera utvrđuju bilježenjem stvarnog smanjenja u uporabi energije, uzimajući u obzir čimbenike kao što su aditivnost, zauzetost, razine proizvodnje i vremenske prilike koji mogu utjecati na potrošnju. Opći se pristup naziva „ex-ante”;
- (c) procijenjene uštede, pri čemu se upotrebljavaju tehničke procjene ušteda. Ovaj se pristup može upotrebljavati samo ako je utvrđivanje pouzdanih izmjerenih podataka za određeno postrojenje teško ili nerazmjerno skupo, na primjer pri zamjeni kompresora ili električnog motora drukčijom vrijednošću kWh od one za koju postoje neovisne informacije o izmjerenim uštedama, ili ako procjene na temelju metodologija i referentnih vrijednosti utvrđenih na nacionalnoj razini provode kvalificirani ili akreditirani stručnjaci koji ne ovise o uključenim strankama obveznicama, strankama sudionicama ili ovlaštenim strankama;
- (d) uštede utvrđene na temelju istraživanja kojima se utvrđuje odgovor potrošača na savjete, informativne kampanje, sustave označivanja, certifikacijske sustave i pametne mjerne sustave. Ovaj se pristup može upotrebljavati samo za uštede proizišle iz promjena u ponašanju potrošača. Ne može se upotrebljavati za uštede proizišle iz provedbe fizičkih mjera.

2. Pri utvrđivanju uštede energije za mjeru za poboljšanje energetske učinkovitosti u smislu članka 7. stavaka 1. i 2., članka 7. stavka 9. drugog podstavka točaka (b), (c), (d), (e) i (f) te članka 20. stavka 6. primjenjuju se sljedeća načela:

- (a) u obzir se mogu uzeti samo uštede koje prelaze sljedeće razine:
- i. standardne vrijednosti emisija Unije za nove osobne automobile i nova laka gospodarska vozila nakon provedbe Uredbe (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nove osobne automobile u okviru integriranog pristupa Zajednice s ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz lakih vozila ⁽¹⁾ odnosno Uredbe (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nova laka gospodarska vozila kao dio integriranog pristupa Unije s ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz osobnih i lakih gospodarskih vozila ⁽²⁾;
  - ii. zahtjevi Unije u vezi s uklanjanjem određenih proizvoda povezanih s energijom s tržišta nakon provedbe provedbenih mjera u skladu s Direktivom 2009/125/EZ; i
- (b) kako bi se u obzir uzela klimatske razlike između regija, države članice mogu odlučiti prilagoditi uštede standardnoj vrijednosti ili uskladiti različite uštede energije s temperaturnim razlikama između regija;

⁽¹⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 1.

⁽²⁾ SL L 145, 31.5.2011., str. 1.

- (c) aktivnosti stranke obveznice, stranke sudionice ili ovlaštene stranke moraju biti dokazivo značajne za ostvarivanje iskazane uštede;
- (d) na uštede proizišle iz pojedinačne mjere pravo može polagati samo jedna stranka;
- (e) pri izračunu ušteda energije uzima se u obzir njihov životni vijek. To se može provesti tako da se zbroje uštede koje će se ostvariti svakom pojedinačnom mjerom između datuma njezine provedbe i 31. prosinca 2020. Države članice mogu također usvojiti drugu metodu ako procijene da se njome može ostvariti barem jednaka ukupna količina ušteda. Ako upotrebljavaju druge metode, države članice osiguravaju da ukupni iznos ušteda energije izračunan pomoću tih drugih metoda ne prelazi iznos ušteda energije koji bi dobile kada bi uštede izračunale kao zbroj ušteda koje će se ostvariti svakom pojedinačnom mjerom između datuma njezine provedbe i 31. prosinca 2020. Države članice u svom prvom nacionalnom akcijskom planu za energetske učinkovitost u skladu s Prilogom XIV. ovoj Direktivi detaljno opisuju koje su druge metode upotrebljavale i kojim su odredbama osigurale ispunjavanje tog obvezujućeg zahtjeva za izračun; i
- (f) dopuštene su mjere koje pojedinačno ili zajednički provode stanke obveznice, stranke sudionice ili ovlaštene stranke i čiji je cilj dovesti do trajne transformacije proizvoda, opreme ili tržišta na višu razinu energetske učinkovitosti; i
- (g) pri poticanju uvođenja mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti države članice osiguravaju održavanje norma kakvoće proizvoda, usluga i provedbe mjera. Ako takve norme ne postoje, države članice surađuju sa strankama obveznicama, strankama sudionicama ili ovlaštenim strankama na njihovom uvođenju.
3. Pri utvrđivanju uštede energije na temelju mjera politike koje se primjenjuju u skladu s člankom 7. stavkom 9. drugim podstavkom točkom (a) primjenjuju se sljedeća načela:
- (a) u obzir se uzimaju samo uštede energije na temelju mjera oporezivanja koje prelaze minimalne razine oporezivanja primjenjive na goriva u skladu s Direktivom Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije ⁽¹⁾ ili Direktivom Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost ⁽²⁾;
- (b) za izračun učinka upotrebljavaju se najnoviji i reprezentativni službeni podaci o cjenovnoj elastičnosti; i
- (c) uštede energije ostvarene pratećim instrumentima porezne politike, uključujući fiskalne poticaje ili uplate u fond, obračunavaju se zasebno.
4. Obavješćivanje o metodologiji
- Države članice do 5. prosinca 2013. Komisiju obavješćuju o predloženoj detaljnoj metodologiji za rad sustava obveze energetske učinkovitosti i za potrebe članka 7. stavka 9. i članka 20. stavka 6. Osim u slučaju poreza, takva obavijest uključuje pojedinosti o:
- (a) strankama obveznicama, strankama sudionicama, ovlaštenim strankama ili provedbenim tijelima javne vlasti;
- (b) ciljanim sektorima;
- (c) razini cilja uštede energije ili očekivanim uštedama koje se trebaju ostvariti u cijelom razdoblju i međurazdobljima;
- (d) trajanju razdoblja obveze i međurazdoblja;

⁽¹⁾ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

⁽²⁾ SL L 347, 11.12.2006., str. 1.

- (e) kategorijama prihvatljivih mjera;
- (f) metodologiji izračunavanja, uključujući kako se određuju aditivnost i značajnost te koje se metodologije i referentne vrijednosti upotrebljavaju za tehničke procjene;
- (g) životnom vijeku mjera;
- (h) pristupu usvojenom za rješavanje pitanja klimatskih razlika unutar države članice;
- (i) normama kakvoće;
- (j) protokolima za praćenje i provjeru i kako se osigurava njihova neovisnost o strankama obveznicama, strankama sudionicama ili ovlaštenim strankama;
- (k) revizijskim protokolima; i
- (l) kako se vodi računa o potrebi za ispunjavanjem zahtjeva iz članka 7. stavka 1. drugog podstavka.

U slučaju poreza takva obavijest uključuje pojedinosti o:

- (a) ciljanim sektorima i segmentu poreznih obveznika;
  - (b) provedbenom tijelu javne vlasti;
  - (c) očekivanoj uštedi koju treba ostvariti;
  - (d) trajanju porezne mjere i međurazdobljima; i
  - (e) metodologiji izračunavanja, uključujući koja se cjenovna elastičnost upotrebljava.
-

PRILOG VI.

Minimalni kriteriji za energetske preglede uključujući energetske preglede koji se provode u sklopu sustava gospodarenja energijom

Energetski pregledi iz članka 8. temelje se na sljedećim smjernicama:

- (a) zasnivaju se na ažuriranim, izmjerenim i sljedivim radnim podacima o potrošnji energije i (za električnu energiju) profilima opterećenja;
- (b) obuhvaćaju detaljan pregled profila potrošnje energije zgrada ili skupina zgrada, tehnoloških procesa ili industrijskih postrojenja, uključujući prijevoz;
- (c) kada je to moguće, proizlaze iz analize troškova ciklusa trajanja umjesto iz jednostavnih razdoblja povrata kako bi se u obzir uzele dugoročne uštede, preostale vrijednosti dugoročnih ulaganja i diskontne stope;
- (d) razmjerni su i u dovoljnoj mjeri reprezentativni kako bi se omogućilo dobivanje pouzdane slike o cjelokupnim energetske svojstvima i pouzdano prepoznavanje najvažnijih mogućnosti za poboljšanje.

Energetskim se pregledima omogućuju detaljni i potvrđeni izračuni za predložene mjere s ciljem pružanja jasnih informacija o mogućim uštedama.

Mora biti omogućena pohrana podataka koji se upotrebljavaju u energetske pregledima za povijesnu analizu i praćenje učinaka.

PRILOG VII.

Minimalni zahtjevi za obračun i informacije o obračunu na temelju stvarne potrošnje

1. Minimalni zahtjevi za obračun

1.1. Obračun na temelju stvarne potrošnje

Kako bi se krajnjim kupcima omogućila regulacija vlastite potrošnje energije, obračun se treba provoditi na temelju stvarne potrošnje najmanje jednom godišnje, a informacije o obračunu trebaju se staviti na raspolaganje najmanje svaka tri mjeseca na zahtjev ili ako su se potrošači odlučili za primanje obračuna u elektroničkom obliku, u suprotnom dva puta godišnje. Plin koji se koristi samo za kuhanje može se izuzeti iz ovog zahtjeva.

1.2. Minimalne informacije koje račun mora sadržavati

Države članice osiguravaju da su prema potrebi u ili s računima, ugovorima, transakcijama i potvrdama izdanima na distribucijskim stanicama krajnjim kupcima na jasan i razumljiv način na raspolaganje stavljene sljedeće informacije:

- (a) sadašnje stvarne cijene i stvarna potrošnja energije;
- (b) usporedbe sadašnje potrošnje energije krajnjeg kupca i potrošnje u istom razdoblju prošle godine, po mogućnosti u grafičkom obliku;
- (c) kontaktne informacije organizacija krajnjih kupaca, energetske agencije ili sličnih tijela, uključujući adrese internetskih stranica, gdje se mogu pronaći informacije o raspoloživim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti, usporedivim profilima krajnjih korisnika i objektivnim tehničkim specifikacijama opreme koja koristi energiju.

Pored toga, kada je moguće i korisno države članice osiguravaju da se u ili s računima, ugovorima, transakcijama i potvrdama izdanima na distribucijskim stanicama krajnjim kupcima na jasan i razumljiv način na raspolaganje stave usporedbe s prosječnim uobičajenim ili referentnim krajnjim kupcem iz iste kategorije korisnika ili da se krajnjem kupcu uputi na navedene informacije.

1.3. Savjeti u vezi s energetsom učinkovitošću koji su priloženi računima i druge povratne informacije za krajnje kupce

U ugovorima, prilikom izmjena ugovora, u računima koje kupci primaju ili na internetskim stranicama namijenjenima pojedinačnim kupcima distributeri energije, operatori distribucijskih sustava i poduzeća za maloprodaju energije obavješćuju svoje kupce na jasan i razumljiv način o kontaktnim informacijama neovisnih centara za savjetovanje potrošača, energetske agencije ili sličnih institucija, uključujući njihove internetske adrese, gdje se mogu dobiti savjeti o raspoloživim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti, referentnim profilima za potrošnju energije i tehničkim specifikacijama za uređaje koji koriste energiju, pri čemu ti savjeti mogu dovesti do smanjenja potrošnje energije navedenih uređaja.

PRILOG VIII.

Potencijal za učinkovitost u grijanju i hlađenju

1. Sveobuhvatna procjena nacionalnih potencijala za grijanje i hlađenje iz članka 14. stavka 1. uključuje:
  - (a) opis potražnje za grijanjem i hlađenjem;
  - (b) predviđanje kako će se navedena potražnja promijeniti u sljedećih 10 godina, uzimajući posebno u obzir razvoj potražnje u zgradama i različitim industrijskim sektorima;
  - (c) kartu državnog područja na kojoj je, uz istodobno očuvanje komercijalno osjetljivih informacija, utvrđeno sljedeće:
    - i. mjesta potražnje za grijanjem i hlađenjem, uključujući:
      - općine i konurbacije sa stupnjem izgrađenosti od najmanje 0,3, i
      - industrijske zone s ukupnom godišnjom potrošnjom grijanja i hlađenja većom od 20 GWh;
    - ii. postojeća i planirana infrastruktura za centralizirano grijanje i hlađenje;
    - iii. moguća mjesta opskrbe grijanjem i hlađenjem, uključujući:
      - postrojenja za proizvodnju električne energije s ukupnom godišnjom proizvodnjom električne energije većom od 20 GWh, i
      - postrojenja za spaljivanje otpada,
      - postojeća i planirana kogeneracijska postrojenja u kojima se upotrebljavaju tehnologije iz Priloga I. dijela II. i postrojenja za centralizirano grijanje;
  - (d) utvrđivanje potražnje za grijanjem i hlađenjem koja se može zadovoljiti visokoučinkovitom kogeneracijom, uključujući mikrokogeneraciju u stambenom sektoru, i centraliziranim grijanjem i hlađenjem;
  - (e) utvrđivanje potencijala za dodatnu visokoučinkovitu kogeneraciju, također putem preuređenja postojećih i izgradnje novih proizvodnih i industrijskih postrojenja ili drugih pogona koji proizvode otpadnu toplinu;
  - (f) utvrđivanje potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za centralizirano grijanje i hlađenje;
  - (g) strategije, politike i mjere koje se mogu usvojiti do 2020. i 2030. s ciljem ostvarenja potencijala iz točke (e) kako bi se udovoljilo potražnji iz točke (d), uključujući prema potrebi prijedloge za:
    - i. povećanje udjela kogeneracije u proizvodnji grijanja i hlađenja te u proizvodnji električne energije;
    - ii. razvoj infrastrukture za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje kako bi se omogućio razvoj visokoučinkovite kogeneracije i uporaba grijanja i hlađenja iz otpadne topline i obnovljivih izvora energije;
    - iii. poticanje postavljanja novih toplinskih postrojenja za proizvodnju električne energije i industrijskih pogona u kojima nastaje otpadna toplina na lokacijama na kojima će se oporabiti maksimalni iznos raspoložive otpadne topline radi udovoljavanja postojećoj ili predviđenoj potražnji za grijanjem i hlađenjem;

- iv. poticanje uspostavljanja novih stambenih zona ili novih industrijskih pogona koji u proizvodnim procesima upotrebljavaju toplinsku energiju na lokacijama gdje raspoloživa otpadna toplina, kako je utvrđeno u sveobuhvatnoj procjeni, može doprinijeti udovoljavanju njihovoj potražnji za grijanjem i hlađenjem. To može uključivati prijedloge kojima se podržava grupiranje izvjesnog broja pojedinačnih postrojenja na istoj lokaciji s ciljem osiguravanja optimalne usklađenosti ponude grijanja i hlađenja i potražnje za njima;
  - v. poticanje priključivanja toplinskih postrojenja za proizvodnju električne energije, industrijskih pogona u kojima nastaje otpadna toplina, postrojenja za spaljivanje otpada i drugih pogona za proizvodnju energije iz otpada na lokalnu mrežu za centralizirano grijanje ili hlađenje;
  - vi. poticanje priključivanja stambenih zona i industrijskih pogona koji u proizvodnim procesima upotrebljavaju toplinsku energiju na lokalnu mrežu za centralizirano grijanje i hlađenje;
- (h) udio visokoučinkovite kogeneracije i utvrđeni potencijal te napredak ostvaren u skladu s Direktivom 2004/8/EZ;
- (i) procjenu očekivane uštede primarne energije;
  - (j) procjenu mjera javne potpore grijanju i hlađenju, ako su usvojene, s godišnjim proračunom i utvrđivanje mogućih elemenata potpore. Time se ne dovodi u pitanje zasebna obavijest o programima javne potpore za procjenu državnih potpora.
2. U mjeri u kojoj je to primjereno sveobuhvatna se procjena može sastojati od skupa regionalnih ili lokalnih planova i strategija.
-

PRILOG IX.

ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI

Dio 1.

Opća načela analize troškova i koristi

Priprema analize troškova i koristi u odnosu na mjere za poticanje učinkovitosti u grijanju i hlađenju kako je navedeno u članku 14. stavku 3. namijenjena je osiguravanju osnove za donošenje odluke o kvalificiranom određivanju prioriteta u pogledu ograničenih izvora na socijalnoj razini.

Analiza troškova i koristi može obuhvaćati procjenu projekta ili skupinu projekata za širu lokalnu, regionalnu ili nacionalnu procjenu s ciljem utvrđivanja troškovno najučinkovitije i najkorisnije mogućnosti grijanja ili hlađenja na određenom zemljopisnom području za potrebe planiranja toplinske energije.

Analiza troškova i koristi za potrebe članka 14. stavka 3. uključuje gospodarsku analizu koja obuhvaća društvenogospodarske i okolišne čimbenike.

Analiza troškova i koristi uključuje niže navedene korake i pitanja:

(a) Određivanje granice sustava i zemljopisne granice

Područjem primjene predmetne analize troškova i koristi određuje se relevantni energetski sustav. Zemljopisna granica obuhvaća prikladno dobro definirano zemljopisno područje, npr. određenu regiju ili područje metropole, kako bi se izbjegao odabir onih rješenja koja nisu optimalna za svaki slučaj pojedinačno.

(b) Integrirani pristup mogućnostima u vezi s potražnjom i ponudom

Pri analizi troškova i koristi u obzir se uzimaju, na temelju raspoloživih podataka, svi relevantni izvori opskrbe dostupni unutar granica sustava i zemljopisnih granica, uključujući otpadnu toplinu iz proizvodnje električne energije i industrijskih postrojenja i obnovljivu energiju, te svojstva i kretanja u vezi s potražnjom za grijanjem i hlađenjem.

(c) Određivanje ishodišnog scenarija

Ishodišni scenarij služi kao referentna točka na temelju koje se ocjenjuju alternativni scenariji.

(d) Utvrđivanje alternativnih scenarija

Razmatraju se sve relevantne alternative ishodišnom scenariju. Scenariji koji nisu izvedivi zbog tehničkih ili financijskih razloga, nacionalne regulacije ili vremenskih ograničenja mogu se isključiti u ranoj fazi analize troškova i koristi ako je to opravdano na temelju pažljivih, jasnih i dobro dokumentiranih razmatranja.

U analizi troškova i koristi u obzir se trebaju uzeti samo mogućnosti visokoučinkovite kogeneracije, učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja ili opskrbe učinkovitim individualnim grijanjem i hlađenjem kao alternativni scenariji u odnosu na ishodišni scenarij.

(e) Metoda izračunavanja veće koristi u odnosu na trošak

- i. Ocjenjuju se i uspoređuju ukupni dugoročni troškovi i koristi mogućnosti opskrbe grijanjem ili hlađenjem.
- ii. Kriterij za ocjenjivanje je neto sadašnja vrijednost.
- iii. Vremenski se okvir odabire tako da se uključe svi relevantni troškovi i koristi scenarija. Na primjer, odgovarajući vremenski okvir može biti 25 godina za plinsku elektranu, 30 godina za sustav centraliziranoga grijanja ili 20 godina za opremu za grijanje kao što su kotlovi.

(f) Izračun i predviđanje cijena i druge pretpostavke za gospodarsku analizu

- i. Za potrebe analiza troškova i koristi države članice osiguravaju pretpostavke u vezi s cijenama glavnih ulaznih i izlaznih čimbenika i diskontnom stopom.

- ii. Diskontna stopa koja se u gospodarskoj analizi upotrebljava za izračun neto sadašnje vrijednosti odabire se u skladu s europskim ili nacionalnim smjernicama (¹).
- iii. Države članice upotrebljavaju predviđanja u vezi s kretanjem nacionalnih, europskih ili međunarodnih cijena energije ako je to potrebno u njihovom nacionalnom i/ili regionalnom/lokalnom kontekstu.
- iv. Cijene koje se upotrebljavaju u gospodarskoj analizi odražavaju stvarne društvenogospodarske troškove i koristi i trebaju uključivati vanjske troškove, kao što su učinci na zdravlje i okoliš, u mjeri u kojoj je to moguće, odnosno ako tržišna cijena već postoji ili ako je uključena u europsku ili nacionalnu regulaciju.

(g) Gospodarska analiza: popis učinaka

U gospodarskoj se analizi uzimaju u obzir i svi relevantni gospodarski učinci.

Države članice pri donošenju odluka mogu procijeniti i uzeti u obzir troškove i uštede energije u analiziranim scenarijima proizašle iz povećanja fleksibilnosti u opskrbi energijom te iz optimalnijeg rada elektroenergetskih mreža, uključujući izbjegnute troškove i uštede proizašle iz smanjenja ulaganja u infrastrukturu.

Troškovi i koristi koji se uzimaju u obzir uključuju najmanje sljedeće:

i. koristi

- vrijednost proizvodnje za potrošače (toplinska i električna energija),
- u mjeri u kojoj je to moguće, vanjske koristi kao što su koristi za zdravlje i okoliš;

ii. troškove

- kapitalne troškove postrojenja i opreme,
- kapitalne troškove povezanih energetske mreže,
- varijabilne i fiksne operativne troškove,
- troškove energije,
- u mjeri u kojoj je to moguće, troškove u vezi s okolišem i zdravljem.

(h) Analiza osjetljivosti

Uključuje se analiza osjetljivosti radi procjene troškova i koristi projekta ili skupine projekata na temelju različitih cijena energije, diskontnih stopa i drugih varijabilnih čimbenika sa značajnim učinkom na ishod izračuna.

Države članice određuju nadležna tijela odgovorna za provedbu analiza troškova i koristi u skladu s člankom 14. Države članice mogu od nadležnih lokalnih, regionalnih i nacionalnih tijela ili operatora pojedinačnih postrojenja zahtijevati provedbu gospodarske i financijske analize. One osiguravaju detaljne metodologije i pretpostavke u skladu s ovim Prilogom i uspostavljaju i objavljuju postupke za gospodarsku analizu.

Dio 2.

Načela za potrebe članka 14. stavaka 5. i 7.

Analizama troškova i koristi osiguravaju se informacije za potrebe mjera iz članka 14. stavaka 5. i 7.

Ako se planira postrojenje namijenjeno samo proizvodnji električne energije ili postrojenje u kojem se neće iskoristavati otpadna toplina, izrađuje se usporedba između planiranog postrojenja ili planiranog preuređenja i istovjetnog postrojenja u kojem se proizvodi jednaka količina električne energije ili procesne topline, ali i iskoristava otpadna toplina i isporučuje toplinska energija putem visokoučinkovite kogeneracije i/ili mreža za centralizirano grijanje ili hlađenje.

U procjeni se u okviru zadane zemljopisne granice uzima u obzir planirano postrojenje i sva odgovarajuća postojeća ili potencijalna mjesta potražnje za toplinskom energijom koja se iz njega mogu opskrbljivati, uzimajući u obzir racionalne mogućnosti (na primjer tehničku izvedivost i udaljenost).

(¹) Kod nacionalne diskontne stope odabrane za potrebe gospodarske analize trebalo bi uzeti u obzir podatke koje dostavlja Europska središnja banka.

Granica sustava određuje se tako da uključuje planirano postrojenje i toplinska opterećenja, kao što su zgrade i tehnološki procesi. U okviru granica sustava za oba se slučaja određuju i uspoređuju ukupni troškovi pružanja toplinske i električne energije.

Toplinska opterećenja uključuju postojeća toplinska opterećenja, kao što je industrijsko postrojenje ili postojeći sustav za centralizirano grijanje, a u gradskim područjima također toplinsko opterećenje i troškove koji bi nastali ako bi se skupini zgrada ili dijelu grada osigurala nova mreža za centralizirano grijanje i/ili ako bi se skupina zgrada ili dio grada priključili na takvu mrežu.

Analiza troškova i koristi temelji se na opisu planiranog postrojenja i usporednog postrojenja, uključujući prema potrebi električne i toplinske kapacitete, vrstu goriva, planiranu uporabu i broj planiranih radnih sati godišnje, lokaciju i potražnju za električnom i toplinskom energijom.

Za potrebe usporedbe u obzir se uzimaju potražnja za toplinskom energijom i vrste grijanja i hlađenja koja upotrebljavaju susjedna mjesta potražnje za toplinskom energijom. Usporedba obuhvaća infrastrukturne troškove planiranog i usporednog postrojenja.

Analiza troškova i koristi za potrebe članka 14. stavka 5. uključuje gospodarsku analizu koja obuhvaća financijsku analizu koja odražava stvarne transakcije u novčanom toku iz ulaganja u pojedinačna postrojenja i iz njihova rada.

Projekti s pozitivnim rezultatima analize troškova i koristi su projekti kod kojih zbroj diskontiranih koristi u gospodarskoj i financijskoj analizi prelazi zbroj diskontiranih troškova (veća korist od troškova).

Države članice utvrđuju opća načela za metodologiju, pretpostavke i vremenski okvir za gospodarsku analizu.

Države članice mogu od poduzeća odgovornih za rad toplinskih postrojenja za proizvodnju električne energije, industrijskih poduzeća, mreža za centralizirano grijanje i hlađenje ili drugih stranaka na koje utječe definirana granica sustava ili zemljopisna granica zahtijevati da dostave podatke koji će se upotrijebiti u procjeni troškova i koristi pojedinačnog postrojenja.

PRILOG X.

Jamstvo o podrijetlu za električnu energiju proizvedenu iz visokoučinkovite kogeneracije

- (a) Države članice poduzimaju mjere kojima osiguravaju:
- i. da jamstvo o podrijetlu električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije:
    - proizvođačima omogućuje da dokažu da je električna energija koju prodaju proizvedena iz visokoučinkovite kogeneracije i u tu se svrhu izdaje kao odgovor na zahtjev proizvođača,
    - točno je, pouzdano i zaštićeno od prijevara,
    - izdaje se, prenosi i ukida u elektroničkom obliku;
  - ii. da se ista jedinica energije iz visokoučinkovite kogeneracije uzima u obzir samo jedanput.
- (b) Jamstvo o podrijetlu iz članka 14. stavka 10. sadrži najmanje sljedeće informacije:
- i. identitet, lokaciju, vrstu i kapacitet (za toplinsku i električnu energiju) postrojenja u kojem se proizvela energija;
  - ii. datume i mjesta proizvodnje;
  - iii. donju kalorijsku vrijednost izvora goriva iz kojeg je proizvedena električna energija;
  - iv. količinu i uporabu toplinske energije proizvedene zajedno s električnom energijom;
  - v. količinu električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije u skladu s Prilogom II. na koju se jamstvo odnosi;
  - vi. uštede primarne energije izračunane u skladu s Prilogom II. na temelju usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti navedenih u Prilogu II. točki (f);
  - vii. nazivnu električnu i toplinsku učinkovitost pogona;
  - viii. je li i u kojoj mjeri postrojenje imalo koristi od potpore ulaganju;
  - ix. je li i u kojoj mjeri jedinica energije imala koristi na bilo koji drugi način od nacionalnog programa potpore i vrstu programa potpore;
  - x. datum od kojeg je postrojenje operativno; i
  - xi. datum i zemlju izdavanja jedinstvenog identifikacijskog broja.

Jamstvo o podrijetlu standardno vrijedi za 1 MWh. Odnosi se na neto proizvedenu električnu energiju koja se mjeri na granici stanice i isporučuje u mrežu.

PRILOG XI.

Kriteriji energetske učinkovitosti za regulaciju energetske mreže i za tarife elektroenergetske mreže

1. Mrežne tarife odražavaju uštede troškova u mrežama ostvarene na strani potražnje, mjerama odgovora na potražnju i distribuiranom proizvodnjom energije, uključujući uštede od smanjenja troškova isporuke ili ulaganja u mrežu te optimalnijeg rada mreže.
  2. Regulacijom mreže i mrežnim tarifama mrežni operatori ili poduzeća za maloprodaju energije ne sprečavaju se da na raspolaganje stave usluge sustava za mjere odgovora na potražnju, upravljanje potražnjom i distribuiranu proizvodnju energije na organiziranim tržištima električne energije, posebno:
    - (a) preusmjeravanje opterećenja krajnjih kupaca iz vremena vršnog opterećenja u vrijeme izvan vršnog opterećenja uzimajući u obzir raspoloživost obnovljive energije, energije iz kogeneracije i distribuirane proizvodnje energije;
    - (b) uštede energije na temelju odgovora energetske agregatora na potražnju distribuiranih potrošača;
    - (c) smanjenje potražnje putem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje provode pružatelji energetske usluga, uključujući poduzeća za energetske usluge;
    - (d) priključivanje i dispečiranje izvora proizvodnje energije na donjim naponskim razinama;
    - (e) priključivanje izvora proizvodnje energije koji su bliže mjestu potrošnje; i
    - (f) skladištenje energije.
1. Za potrebe ove odredbe pojam „organizirana tržišta električne energije” uključuje izvanburzovna tržišta i burze električne energije za trgovanje električnom energijom, kapacitete, usluge uravnoteženja i pomoćne usluge u svim vremenskim okvirima, uključujući terminska tržišta, tržišta za dan unaprijed i tržišta za isti dan.
3. Mrežnim ili maloprodajnim tarifama može se poduprijeti dinamično određivanje cijena za mjere odgovora na potražnju krajnjih kupaca, kao što su:
    - (a) tarife s obzirom na vrijeme uporabe;
    - (b) određivanje cijena u vrijeme kritičnog opterećenja;
    - (c) određivanje cijena u realnom vremenu; i
    - (d) popusti u vrijeme vršnog opterećenja.

PRILOG XII.

ZAHTJEVI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA OPERATORE PRIJENOSNIH SUSTAVA I OPERATORE DISTRIBUCIJSKIH SUSTAVA

Operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava:

- (a) utvrđuju i objavljuju standardna pravila u vezi s pokrivanjem i podjelom troškova tehničke prilagodbe, kao što su priključci na mrežu i jačanje mreže, poboljšanjem rada mreže i nediskriminirajućom primjenom kodeksa o mreži potrebnih za integraciju novih proizvođača koji u međusobno povezanu mrežu isporučuju električnu energiju proizvedenu iz visokoučinkovite kogeneracije;
- (b) svakom novom proizvođaču električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije koji se želi priključiti na sustav pružaju sveobuhvatne i potrebne informacije, uključujući:
  - i. sveobuhvatnu i detaljnu procjenu troškova povezanih s priključenjem na mrežu;
  - ii. razuman i točan vremenski raspored za zaprimanje i obradu zahtjeva za priključenje na mrežu;
  - iii. razumni okvirni vremenski raspored za svaki predloženi priključak na mrežu. Cjelokupni proces priključivanja na mrežu ne bi trebao trajati dulje od 24 mjeseca, vodeći računa o razumnoj praktičnosti i nediskriminaciji;
- (c) osiguravaju standardizirane i pojednostavljene postupke za priključivanje distribuiranih proizvođača energije iz visokoučinkovite kogeneracije kako bi olakšali njihovo priključivanje na mrežu.

Standardna pravila iz točke (a) temelje se na objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima, a posebno se uzimaju u obzir svi troškovi i koristi povezani s priključivanjem navedenih proizvođača na mrežu. U pravilima mogu biti predviđene različite vrste priključaka.

PRILOG XIII.

Minimalne stavke koje treba uključiti u ugovore o energetsom učinku sklopljene s javnim sektorom ili u povezane specifikacije javnog natječaja

- Jasan i transparentan popis mjera za poboljšanje učinkovitosti koje treba provesti ili rezultata u vezi s učinkovitošću koje treba ostvariti.
  - Zajamčene uštede koje treba ostvariti provedbom mjera iz ugovora.
  - Trajanje i ključne točke ugovora, uvjeti i otkazni rok.
  - Jasan i transparentan popis obveza svake ugovorne stranke.
  - Referentni datum(i) za utvrđivanje ostvarenih ušteda.
  - Jasan i transparentan popis koraka u provedbi mjere ili paketa mjera i prema potrebi povezanih troškova.
  - Obveza potpune provedbe mjera iz ugovora i dokumentiranje svih promjena napravljenih tijekom provedbe projekta.
  - Propisi o uključivanju istovjetnih zahtjeva u sve podugovore s trećim osobama.
  - Jasan i transparentan prikaz financijskih posljedica projekta i raspodjele udjela obiju stranaka u ostvarenim novčanim uštedama (odnosno naknada pružatelju usluga).
  - Jasne i transparentne odredbe o mjerenju i provjeri ostvarenih zajamčenih ušteda, provjeri kakvoće i jamstvima.
  - Odredbe u kojima se objašnjava postupak u slučaju promjene okvirnih uvjeta koji utječu na sadržaj i ishod ugovora (odnosno promjene cijene energije, intenziteta uporabe postrojenja).
  - Detaljne informacije o obvezama svake ugovorne stranke i o sankcijama za njihovo kršenje.
-

PRILOG XIV.

OPĆI OKVIR ZA IZVJEŠĆIVANJE

Dio 1.

Opći okvir za godišnja izvješća

Godišnja izvješća iz članka 24. stavka 1. predstavljaju osnovu za praćenje napretka u ostvarivanju nacionalnih ciljeva za 2020. Države članice osiguravaju da izvješća sadrže najmanje sljedeće informacije:

- (a) procjenu sljedećih pokazatelja za pretprošlu godinu (godinu X ⁽¹⁾ - 2):
- i. potrošnje primarne energije;
  - ii. ukupne krajnje potrošnje energije;
  - iii. krajnje potrošnje energije prema sektoru:
    - industrija,
    - promet (prema potrebi uz podjelu na putnički i teretni promet),
    - kućanstva,
    - usluge;
  - iv. bruto dodane vrijednosti prema sektoru:
    - industrija,
    - usluge;
  - v. raspoloživog dohotka kućanstava;
  - vi. bruto domaćeg proizvoda (BDP);
  - vii. proizvodnje električne energije u termoelektranama;
  - viii. proizvodnje električne energije u postrojenjima za kombiniranu proizvodnju toplinske i električne energije;
  - ix. proizvodnje toplinske energije u termoelektranama;
  - x. proizvodnje toplinske energije u postrojenjima za kombiniranu proizvodnju toplinske i električne energije, uključujući industrijsku otpadnu toplinu;
  - xi. goriva utrošenog u termoelektranama;
  - xii. putničkih kilometara (pkm) ako su ti podaci dostupni;
  - xiii. tonskih kilometara (tkm) ako su ti podaci dostupni;
  - xiv. kombiniranih prevezenih kilometara (pkm + tkm) ako nisu dostupni podaci za xii. i xiii.;
  - xv. stanovništva.

U sektorima u kojima je potrošnja energije stabilna ili u porastu, države članice analiziraju razloge i svoj ocjenu prilažu procjeni.

Drugo i naknadna izvješća uključuju također točke od (b) do (e):

- (b) najnovije podatke o glavnim zakonodavnim i nezakonodavnim mjerama koje su provedene prošle godine i koje doprinose ostvarivanju ukupnih nacionalnih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti za 2020.;
- (c) ukupnu površinu poda zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti države članice i s ukupnom korisnom površinom poda većom od 500 m², odnosno od 9. srpnja 2015. većom od 250 m² koje, do 1. siječnja godine u kojoj treba podnijeti izvješće, nisu ispunile zahtjeve energetske svojstava iz članka 5. stavka 1.;

⁽¹⁾ X = tekuća godina.

- (d) ukupnu površinu poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti država članica koja je bila renovirana prošle godine kako je navedeno u članku 5. stavku 1. ili iznos uštede energije u prihvatljivim zgradama u vlasništvu i uporabi središnje vlasti kako je navedeno u članku 5. stavku 6.;
- (e) uštede energije ostvarene putem nacionalnih sustava obveze energetske učinkovitosti iz članka 7. stavka 1. ili alternativnih mjera usvojenih primjenom članka 7. stavka 9.

Prvo izvješće također uključuje nacionalni cilj iz članka 3. stavka 1.

Države članice u godišnja izvješća iz članka 24. stavka 1. mogu također uključiti dodatne nacionalne ciljeve. Oni se posebno mogu odnositi na statističke pokazatelje navedene u točki (a) ovog dijela ili njihove kombinacije, kao što je primarni ili krajnji energetska intenzitet ili sektorski energetska intenziteti.

Dio 2.

Opći okvir za nacionalne akcijske planove za energetska učinkovitost

Nacionalnim akcijskim planovima za energetska učinkovitost iz članka 24. stavka 2. osigurava se okvir za razvoj nacionalnih strategija za energetska učinkovitost.

Nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost obuhvaćaju značajne mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i očekivane/ostvarene uštede energije, uključujući uštede u opskrbi energijom, prijenosu i distribuciji energije te njezinoj krajnjoj potrošnji. Države članice osiguravaju uključivanje najmanje niže navedenih informacija u nacionalne akcijske planove za energetska učinkovitost.

1. Ciljevi i strategije:

- okvirni nacionalni cilj povećanja energetske učinkovitosti za 2020. kako je predviđeno člankom 3. stavkom 1.,
- nacionalni okvirni cilj uštede energije utvrđen u članku 4. stavku 1. Direktive 2006/32/EZ,
- ostali postojeći ciljevi povećanja energetske učinkovitosti koji se odnose na cjelokupno gospodarstvo ili određene sektore.

2. Mjere i uštede energije

U nacionalnim akcijskim planovima za energetska učinkovitost pružaju se informacije o usvojenim mjerama ili mjerama koje se planiraju usvojiti radi provedbe glavnih elemenata ove Direktive i o povezanim uštedama.

(a) Uštede primarne energije

U nacionalnim akcijskim planovima za energetska učinkovitost navode se značajne mjere i aktivnosti poduzete s ciljem uštede primarne energije u svim sektorima gospodarstva. Za svaku se mjeru ili paket mjera/aktivnosti navode procjene očekivanih ušteda za 2020. i ušteda ostvarenih do trenutka izvješćivanja.

Prema potrebi trebaju se pružiti informacije o drugim učincima/koristima mjera (smanjenju emisije stakleničkih plinova, poboljšanju kakvoće zraka, otvaranju radnih mjesta itd.) i proračunu za njihovu provedbu.

(b) Ušteda krajnje energije

Prvi i drugi nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost uključuju rezultate u vezi s ispunjavanjem cilja uštede krajnje energije utvrđenog u članku 4. stavcima 1. i 2. Direktive 2006/32/EZ. Ako izračun/procjena ušteda prema mjeri nije dostupna, iskazuje se smanjenje energije na razini sektora kao rezultat (kombinacije) mjera.

Prvi i drugi nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitosti također uključuju metodologiju mjerenja i/ili izračunavanja koja se upotrebljava za izračun ušteda energije. Ako se primjenjuje „preporučena metodologija”⁽¹⁾, nacionalni akcijski plan za energetska učinkovitost trebao bi sadržavati upućivanje na nju.

⁽¹⁾ Preporuke o metodama za mjerenje i provjeru u okviru Direktive 2006/32/EZ o energetska učinkovitosti u krajnjoj potrošnji i energetska uslugama.

3. Posebne informacije koje se odnose na ovu Direktivu

3.1. Javna tijela (članak 5.)

Nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost uključuju popis javnih tijela koja su razvila plan za energetska učinkovitost u skladu s člankom 5. stavkom 7.

3.2. Obveze energetske učinkovitosti (članak 7.)

Nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost uključuju nacionalne koeficijente odabrane u skladu s Prilogom IV.

Prvi nacionalni akcijski plan za energetska učinkovitost uključuje kratki opis nacionalnog sustava iz članka 7. stavka 1. ili alternativnih mjera usvojenih primjenom članka 7. stavka 9.

3.3. Energetski pregledi i sustavi gospodarenja (članak 8.)

Nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost uključuju:

- (a) broj energetska pregleda provedenih u prethodnom razdoblju;
- (b) broj energetska pregleda provedenih u velikim poduzećima u prethodnom razdoblju;
- (c) broj velikih poduzeća na njihovim područjima uz naznaku broja onih na koje se primjenjuje članak 8. stavak 5.

3.4. Poticanje učinkovitog grijanja i hlađenja (članak 14.)

Nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost uključuju procjenu napretka ostvarenog u provedbi sveobuhvatne procjene iz članka 14. stavka 1.

3.5. Prijenos i distribucija energije (članak 15.)

Prvi nacionalni akcijski plan za energetska učinkovitost i naknadna izvješća koja se podnose svakih 10 godina nakon toga uključuju provedene procjene, mjere i ulaganja utvrđene s ciljem iskorištavanja potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za plin i električnu energiju iz članka 15. stavka 2.

3.6. Države članice u okviru nacionalnih akcijskih planova za energetska učinkovitost izvješćuju o mjerama poduzetima za omogućavanje i razvoj odgovora na potražnju kako je navedeno u članku 15.

3.7. Raspoloživost kvalifikacijskih, akreditacijskih i certifikacijskih sustava (članak 16.)

Nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost uključuju informacije o raspoloživim kvalifikacijskim, akreditacijskim i certifikacijskim sustavima ili istovjetnim kvalifikacijskim sustavima za pružatelje energetska usluga, energetska preglede i mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti.

3.8. Energetske usluge (članak 18.)

Nacionalni akcijski planovi za energetska učinkovitost uključuju poveznicu na internetsku stranicu na kojoj se može pristupiti popisu ili sučelju pružatelja energetska usluga iz članka 18. stavka 1. točke (c).

3.9. Druge mjere za poticanje energetske učinkovitosti (članak 19.)

Prvi nacionalni akcijski plan za energetska učinkovitost uključuje popis mjera iz članka 19. stavka 1.

PRILOG XV.

Korelacijska tablica

Direktiva 2004/8/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1. stavak 1.
Članak 2.	Članak 1. stavak 1.
Članak 3. točka (a)	Članak 2. točka 30.
Članak 3. točka (b)	Članak 2. točka 32.
Članak 3. točka (c)	Članak 2. točka 31.
Članak 3. točka (d)	Članak 2. točka 33.
Članak 3. točke (e) i (f)	—
Članak 3. točka (g)	Članak 2. točka 35.
Članak 3. točka (h)	—
Članak 3. točka (i)	Članak 2. točka 34.
Članak 3. točka (j)	—
Članak 3. točka (k)	Članak 2. točka 36.
Članak 3. točka (l)	Članak 2. točka 37.
Članak 3. točka (m)	Članak 2. točka 39.
Članak 3. točka (n)	Članak 2. točka 38.
Članak 3. točka (o)	—
—	Članak 2. točke 40., 41., 42., 43. i 44.
Članak 4. stavak 1.	Prilog II. točka (f) prva podtočka
Članak 4. stavak 2.	Članak 14. stavak 10. drugi podstavak
Članak 4. stavak 3.	—
Članak 5.	Članak 14. stavak 10. prvi podstavak i Prilog X.
Članak 6.	Članak 14. stavci 1. i 3., prilozi VIII. i IX.
Članak 7. stavak 1.	Članak 14. stavak 11.
Članak 7. stavci 2. i 3.	—
Članak 8.	Članak 15. stavak 5.
—	Članak 15. stavci 6., 7., 8. i 9.
Članak 9.	—
Članak 10. stavci 1. i 2.	Članak 14. stavak 1. i članak 24. stavak 2., Prilog XIV. dio 2.

Direktiva 2004/8/EZ	Ova Direktiva
Članak 10. stavak 3.	Članak 24. stavak 6.
Članak 11.	Članak 24. stavak 3.
—	Članak 24. stavak 5.
Članak 12. stavci 1. i 3.	—
Članak 12. stavak 2.	Prilog II. točka (c)
Članak 13.	Članak 22. stavak 2.
Članak 14.	—
Članak 15.	Članak 28.
Članak 16.	—
Članak 17.	Članak 29.
Članak 18.	Članak 30.
Prilog I.	Prilog I. dio II.
Prilog II.	Prilog I. dio I. i dio II. zadnji podstavak
Prilog III.	Prilog II.
Prilog IV.	Prilog VIII.
—	Prilog IX.

Direktiva 2006/32/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1. stavak 1.
Članak 2.	Članak 1. stavak 1.
Članak 3. točka (a)	Članak 2. točka 1.
Članak 3. točka (b)	Članak 2. točka 4.
Članak 3. točka (c)	Članak 2. točka 6.
Članak 3. točka (d)	Članak 2. točka 5.
—	Članak 2. točke 2. i 3.
Članak 3. točka (e)	Članak 2. točka 7.
Članak 3. točke (f), (g), (h) i (i)	—
—	Članak 2. točke od 8. do 19.
Članak 3. točka (j)	Članak 2. točka 27.
—	Članak 2. točka 28.
Članak 3. točka (k)	—
Članak 3. točka (l)	Članak 2. točka 25.

Direktiva 2006/32/EZ	Ova Direktiva
—	Članak 2. točka 26.
Članak 3. točka (m)	—
Članak 3. točka (n)	Članak 2. točka 23.
Članak 3. točka (o)	Članak 2. točka 20.
Članak 3. točka (p)	Članak 2. točka 21.
Članak 3. točka (q)	Članak 2. točka 22.
Članak 3. točke (r) i (s)	—
—	Članak 2. točke 24., 29., 44. i 45.
—	Članak 3.
—	Članak 4.
Članak 4.	—
Članak 5.	Članci 5. i 6.
Članak 6. stavak 1. točka (a)	Članak 7. stavak 8. točke (a) i (b)
Članak 6. stavak 1. točka (b)	Članak 18. stavak 3.
Članak 6. stavak 2.	Članak 7. stavci 1., 5., 6., 7., 9., 10., 11. i 12.
—	Članak 7. stavci 2. i 3.
Članak 6. stavak 3.	Članak 18. stavak 2. točke (b) i (c)
Članak 6. stavak 5.	—
Članak 7.	Članak 17.
Članak 8.	Članak 16. stavak 1.
—	Članak 16. stavci 2. i 3.
Članak 9. stavak 1.	Članak 19.
Članak 9. stavak 2.	Članak 18. stavak 1. točka (d) podtočka i.
—	Članak 18. stavak 1. točke (a), (b), (c), (d) podtočka ii. i (e)
Članak 10. stavak 1.	Članak 15. stavak 4.
Članak 10. stavak 2.	Članak 15. stavak 3.
—	Članak 15. stavci 7., 8. i 9.
Članak 11.	Članak 20.
Članak 12. stavak 1.	Članak 8. stavak 1.
Članak 12. stavak 2.	—
—	Članak 8. stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7.

Direktiva 2006/32/EZ	Ova Direktiva
Članak 12. stavak 3.	—
Članak 13. stavak 1.	Članak 9.
Članak 13. stavak 2.	Članak 10. i Prilog VII. točka 1.1.
Članak 13. stavak 3.	Prilog VII. točke 1.2. i 1.3.
—	Članak 11.
—	Članak 12.
—	Članak 13.
—	Članak 15. stavci 1. i 2.
—	Članak 18. stavak 2. točke (a) i (d)
—	Članak 21.
Članak 14. stavci 1. i 2.	Članak 24. stavci 1. i 2.
Članak 14. stavak 3.	—
Članak 14. stavci 4. i 5.	Članak 24. stavak 3.
—	Članak 24. stavci 4. i 7. do 11.
—	Članak 22. stavak 1.
Članak 15. stavak 1.	Članak 22. stavak 2.
Članak 15. stavci 2., 3. i 4.	—
—	Članak 23.
—	Članak 25.
Članak 16.	Članak 26.
Članak 17.	Članak 27.
Članak 18.	Članak 28.
Članak 19.	Članak 29.
Članak 20.	Članak 30.
Prilog I.	—
Prilog II.	Prilog IV.
Prilog III.	—
Prilog IV.	—
Prilog V.	—

Direktiva 2006/32/EZ	Ova Direktiva
Prilog VI.	Prilog III.
—	Prilog V.
—	Prilog VI.
—	Prilog VII.
—	Prilog XI.
—	Prilog XII.
—	Prilog XIII.
—	Prilog XIV.
—	Prilog XV.